

บทที่ 4 แอฟริกาใต้

1. ความเข้มแข็งของการปกครองโดยคนผิวขาวในแอฟริกาใต้

การจัดตั้งสาธารณรัฐของชาวบัวร์

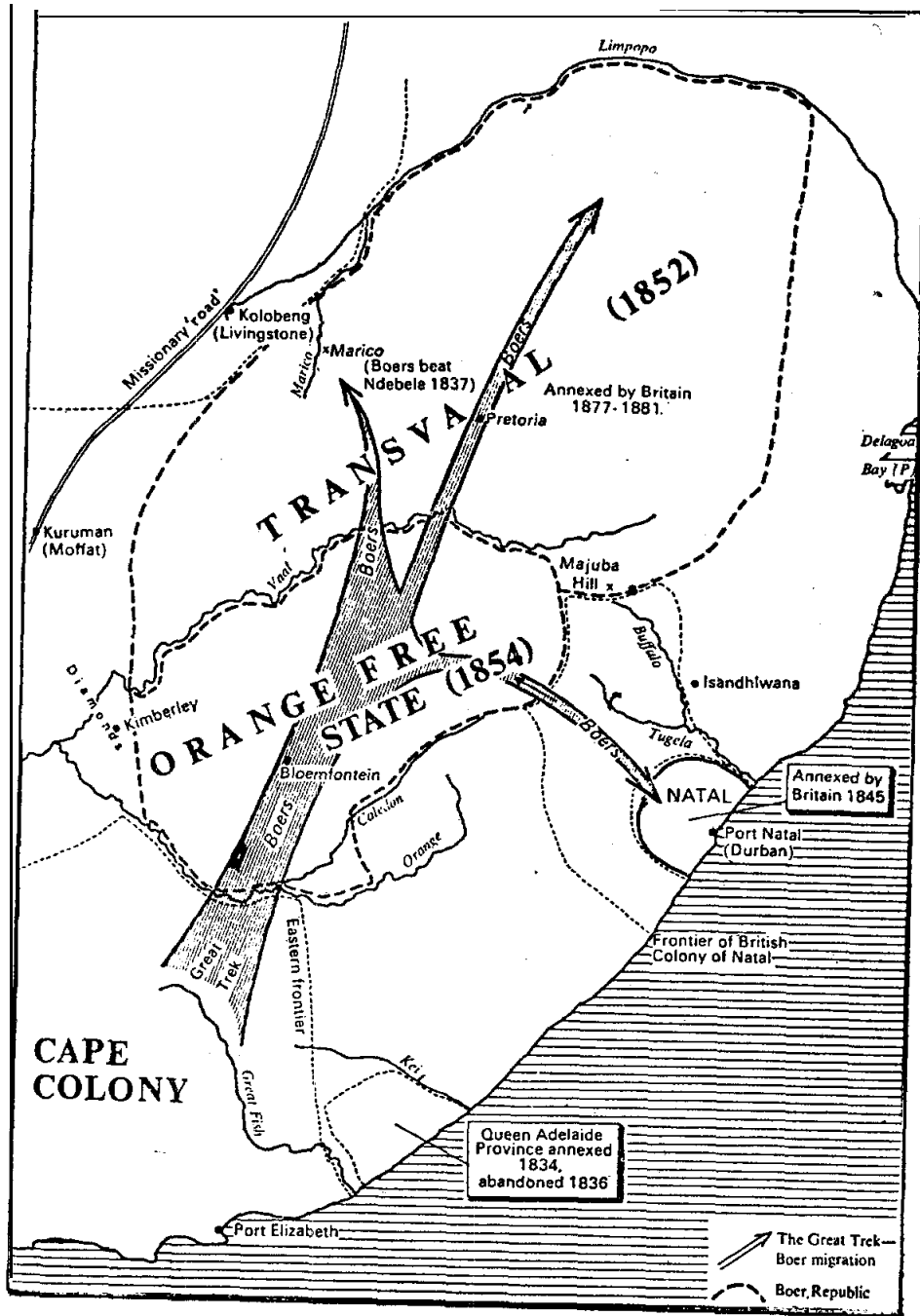
ชาวบัวร์หรือชาวดัชซึ่งมาจากฮอลันดาเป็นคนผิวขาวพวกแรกที่เข้ามาตั้งถิ่นฐานในแอฟริกาใต้ ได้ต่อสู้ขับไล่ชาวพื้นเมืองให้กระจัดกระจายไปและสามารถตั้งอาณานิคมแห่งแรกได้ในเคปทาวน์ ครั้นต่อมาใน ค.ศ. 1814 อังกฤษซึ่งเป็นคนผิวขาวอีกพวกหนึ่งที่เข้ามาตั้งถิ่นฐานในแอฟริกาใต้ได้เคปทาวน์ไปจากชาวบัวร์ ตั้งแต่นั้นมาชาวอังกฤษก็อพยพเข้ามาทำการค้าขายในดินแดนแห่งนี้ เมื่อชาวอังกฤษเข้ามาอยู่ในที่แห่งเดียวกับชาวบัวร์ซึ่งเคยอยู่มาก่อน ก็เกิดการขัดแย้งกันขึ้นอันสืบเนื่องมาจากปัญหาหลายประการ ปัญหาที่ทำให้เกิดการขัดแย้งกันมากที่สุดคือปัญหาเรื่องการปลดปล่อยทาส อังกฤษไม่ต้องการให้มีการค้าทาส ขณะที่ชาวบัวร์ต้องอาศัยทาสเพราะชาวบัวร์ส่วนใหญ่มีอาชีพในการทำไร่ ต้องการทาสไว้ใช้ในการกสิกรรม แต่สำหรับชาวอังกฤษภายหลังจากที่เคยค้าทาสมานานก็มีความคิดว่าการค้าทาสนั้นผิดหลักมนุษยธรรม ดังนั้น อังกฤษจึงต้องการปลดปล่อยทาสให้เป็นอิสระ พวกทาสส่วนใหญ่ก็ได้แก่ชาวพื้นเมืองนั่นเอง นอกจากนั้นยังมีเรื่องขัดใจกันเรื่องอื่นอีกด้วย กล่าวคือ อาชีพของทั้งสองพวกต่างกัน ชาวอังกฤษเป็นเจ้าของเหมือง ขณะที่ชาวบัวร์ทำการกสิกรรม แรกทีเดียวชาวบัวร์ยินดีต้อนรับพวกเจ้าของเหมืองชาวอังกฤษเหล่านี้เพราะพวกนี้นำความร่ำรวยมาให้ประเทศตน แต่ในขณะเดียวกันชาวบัวร์ก็ไม่ต้องการให้ชาวอังกฤษร่ำรวยกว่าตนมากนัก จึงเกิดการอิจฉาริษยาและหาทางขัดขวางมิให้อังกฤษก้าวหน้าไปกว่าตน จึงเกิดการขัดแย้งและทะเลาะวิวาทกันบ่อย ๆ เนื่องจากเหตุผลเหล่านี้ชาวบัวร์จึงไม่ต้องการอยู่เผชิญหน้ากับชาวอังกฤษอีกต่อไป ต้องการหลีกเลี่ยงการใช้อำนาจของชาวอังกฤษ จึงมีชาวบัวร์กลุ่มใหญ่อพยพหนีอังกฤษขึ้นไปทางภาคเหนือของแอฟริกาใต้ การอพยพครั้งใหญ่นี้เริ่มใน ค.ศ. 1836 เมื่ออพยพมาได้ก็มีความปลอดภัยไม่ต้องเผชิญหน้ากับอังกฤษหรือพวกบันดูตามชายแดน ชาวบัวร์จึงมีอิสระภาพและสามารถใช้ชาวพื้นเมืองทำงานในไร่ของตน มีการจัดตั้งรัฐขึ้นใหม่เพื่อให้พ้นจากการ

แทรกแซงของอังกฤษ เป็นรัฐที่มีสังคมตามแบบประเพณี และวัฒนธรรมของชาวบัวร์ ซึ่งเรียกตนเองว่าแอฟริมานอร์ (Afrikaners)¹

เมื่อชาวบัวร์อพยพหนีอังกฤษมา บางพวกก็กระจัดกระจายไปอยู่แถบเมืองไฮเวลด์ (High Veld) แต่ส่วนใหญ่อพยพตรงไปสู่ดินแดนที่อุดมสมบูรณ์ซึ่งต่อมาก็คือรัฐนาทาล (Natal) อย่างไรก็ตาม ชาวบัวร์ต้องเผชิญหน้ากับชนพื้นเมืองเดิมของดินแดนนี้คือพวกซูลู (Zulu) เนื่องจากการต่อสู้กับพวกซูลูทำให้ผู้นำของชาวบัวร์คือ ปิเอ เรอทิฟ (Piet Retief) ถูกฆ่า ได้มีผู้นำคนใหม่คือ ปรีทอเรียส (Pretorius) เขาสามารถปราบการจลาจลระหว่างชาวบัวร์ และชาวซูลูได้ และได้จัดตั้งรัฐแรกของชาวบัวร์คือสาธารณรัฐนาทาล อย่างไรก็ตาม ศัตรูของชาวบัวร์ในขณะนั้นก็มีไม่แต่เฉพาะชนเผ่าซูลูเท่านั้น รัฐบาลอังกฤษในอาณานิคมเคป ได้เข้ามาเกี่ยวข้องกับทางพรมแดนของสาธารณรัฐของบัวร์ อังกฤษไม่ยอมรับความเป็นอิสระของรัฐนี้ ในที่สุดอังกฤษถือโอกาสขณะที่เกิดการจลาจลในรัฐยกกองทัพเข้ารุกรานนาทาล และใน ค.ศ. 1845 นาทาลก็ถูกผนวกเป็นส่วนหนึ่งของอาณานิคมเคป

ชาวบัวร์ที่ไม่ต้องการอยู่ภายใต้อำนาจของอังกฤษจึงอพยพหนีไปสู่เมืองดราเคนสเบิร์ก (Drakensberg) ในที่สุดภายใต้การนำของ ปอล ครูเกอร์ (Paul Kruger) ก็สามารถจัดตั้งสาธารณรัฐขึ้นอีก 2 แห่ง คือ ทรานสวาล (Transvaal) และ ออเรนจ์ ฟรีสเตท (Orange Freestate) ในระหว่าง ค.ศ. 1852 - 1854 ความเป็นเอกราชของรัฐทั้งสองได้รับการรับรองจากอังกฤษเพราะการตั้งรัฐทั้งสองมิได้ทำให้เกิดเรื่องยุ่งยากกับชาวพื้นเมืองโดยเฉพาะพวกบันตู แต่รัฐทั้งสองยังไม่เจริญโดยเฉพาะอย่างยิ่งด้านเศรษฐกิจ ขณะที่อาณานิคมเคปของอังกฤษมีความเจริญมากกว่าและเริ่มแผ่ขยายไปอย่างกว้างขวาง มีการเลี้ยงแกะและส่งขนแกะให้แก่ตลาดโลกปีละมาก ๆ ส่วนรัฐนาทาลมีการปลูกอ้อยโดยใช้แรงงานชาวอินเดียที่มีได้เป็นทาส

ในระยะแรกที่ชาวบัวร์สามารถก่อตั้งรัฐอิสระของตนได้นั้น มีผู้นำที่มีความสามารถคนหนึ่งชื่อ ปอล ครูเกอร์ ซึ่งต่อมาได้เป็นประธานาธิบดีคนแรกของรัฐทรานสวาลใน ค.ศ. 1883 ปอล ครูเกอร์ เกิดใน ค.ศ. 1825 ตั้งแต่เล็กมีชีวิตอย่างโลดโผนและลำบาก เมื่ออายุได้ 10 ขวบต้องอพยพออกจากเคป เพราะชาวบัวร์ไม่พอใจการปกครองของอังกฤษดังกล่าวแล้ว ปอล ครูเกอร์ ได้รับการศึกษาไปในทางรบและล่าสัตว์ รู้จักหนังสือเล่มเดียวคือคัมภีร์ไบเบิล ดังนั้น เขาจึงเชื่อมั่นว่าตนเป็นผู้ที่พระเจ้าเลือกมาให้เป็นหัวหน้าชาวบัวร์ ต่อมาเมื่อทรานสวาลและออเรนจ์ ฟรีสเตท มีข้อพิพาทกัน เขาได้เป็นแม่ทัพฝ่ายทรานสวาล จากเหตุการณ์ภายในไม่สงบครั้งนี้ทำให้อังกฤษถือโอกาสเข้าแทรกแซงและยึดทรานสวาลเป็น

รูปที่ 15 : แผนที่แอฟริกาใต้ ค.ศ. 1800 - 1885 แสดงให้เห็นการอพยพของชาวนั้วร์
 Roland Oliver and Anthony Atmore, Africa Since 1800 (London : Cambridge University Press),
 P. 65.

ของอังกฤษได้ใน ค.ศ. 1877 ปอล ครูเกอร์ ยอมทำงานภายใต้บังคับบัญชาของอังกฤษและได้เดินทางไปลอนดอนเพื่อโต้แย้งกับรัฐบาลในเรื่องการปกครองจนกระทั่งต้องถูกปลดออกจากตำแหน่ง ตั้งแต่นั้นมาเขาก็เป็นศัตรูกับอังกฤษเรื่อยมาและได้นำพรรคพวกก่อการกบฏขึ้นใน ค.ศ. 1883 และทรานสวาลก็ได้เป็นอิสระจากอังกฤษในปีนี้ ปอล ครูเกอร์ ได้รับเลือกตั้งเป็นประธานาธิบดี แต่การปกครองของเขาก็กดขี่ชนชาติต่างชาติโดยเฉพาะชาวอังกฤษถูกกดขี่กันในเรื่องการมีสิทธิในการเลือกตั้ง²

ภายหลังจากที่อังกฤษถอนตัวออกจากทรานสวาลใน ค.ศ. 1883 สาธารณรัฐก็เริ่มแผ่ขยายชวาณาผิวขาวและนักผจญภัยผิวขาวถือโอกาสจากการทะเลาะกันของหัวหน้าเผ่าเพื่อแย่งที่ดินและฝูงสัตว์ ใน ค.ศ. 1882 คนผิวขาวสามารถก่อตั้งสาธารณรัฐ 2 แห่ง ตรงพรมแดนด้านตะวันตกของทรานสวาล คือ สเตลลาแลนด์ (Steelland) และโกเช่น (Goshen) พร้อมกับความสนับสนุนของผู้มีอำนาจในทรานสวาล นอกจากนั้นกลุ่มคนผิวขาวก็ช่วยพวกดินิซูลู (Dinizulu) เอาชนะศัตรูเพื่อบัลลังก์ซูลู พวกซูลูตอบแทนคนผิวขาวด้วยการยกพื้นที่เกือบครึ่งหนึ่งของดินแดนซูลูทางตะวันออกของทรานสวาล ดังนั้น สาธารณรัฐใหม่ก็ได้รับการก่อตั้งขึ้นใน ค.ศ. 1884 ซึ่งการก่อตั้งสาธารณรัฐใหม่ทั้งทางตะวันตกและตะวันออกของทรานสวาลนี้ย่อมมีผลกระทบต่ออังกฤษซึ่งมีอิทธิพลอยู่ในทรานสวาล

อย่างไรก็ตาม ได้มีอันตราายใหม่ที่มาข่มขู่ผลประโยชน์ของอังกฤษจาก ค.ศ. 1883 เมื่อเยอรมนีชักธงขึ้นที่บริเวณ Angra Pequena Bay ในแอฟริกาตะวันตกเฉียงใต้ และในปีต่อมาอังกฤษก็ถูกบังคับให้รับรองเยอรมนีในความเป็นเจ้าอารักขาเหนือดินแดนนั้น อังกฤษจึงส่งกองทัพภายใต้ ชาร์ลส์ วอร์เรน (Charles Warren) เพื่อผนวกสเตลลาแลนด์และโกเช่นเข้ากับเบชัวอานาแลนด์ของอังกฤษใน ค.ศ. 1895 อังกฤษประกาศความเป็นเจ้าอารักขาเหนือดินแดนนั้น

เซซิล โรดส์ (Cecil Rhodes)

เซซิล โรดส์ เป็นบุคคลสำคัญในประวัติศาสตร์ของแอฟริกาใต้ เขาเกิดในอังกฤษเป็นบุตรของพระอินนิกายโปรเตสแตนท์ ได้เดินทางมาแอฟริกาใต้ด้วยเหตุผลทางด้านสุขภาพ ได้ตั้งหลักแหล่งครั้งแรกกับพี่ชายคนโตบนไร่แห่งหนึ่งในนาทาล และเมื่อการค้นพบเพชรเริ่มขึ้น ทั้ง 2 ก็อพยพไปสู่กรีกัวอานด์ (Griqualand) ทางตะวันตกเพื่อไปแสวงหาผลประโยชน์ในโอกาสใหม่เช่นนี้ เซซิล โรดส์ เริ่มต้นด้วยการซื้อกิจการเหมืองแร่ของเจ้าของที่กำลังจะล้มละลายหรือสิ้นหวัง และในไม่ช้าก็ทำเงินได้มากมีกิจการที่รุ่งเรือง เขามีคู่แข่งที่มีอำนาจชื่อ บาร์เนย์ บาร์เนโต (Barney Barnato) ซึ่งเป็นชาวยิวจากลอนดอน

รูปที่ 16: เซซิล ไรดส์ (คนนั่งกลางแถวหน้า) บาร์เนย์ บาร์เนโต นั่งทางขวามือของไรดส์
E.A. Ayandele, *op. cit.* P. 202.

ใน ค.ศ. 1889 ทั้ง 2 คนควบคุมเหมืองเพชร แม้ว่าบาร์เนโตจะมีพื้นที่ในครอบครองมากกว่า เซซิล โรดส์ แต่เซซิล โรดส์ ได้รับความสนับสนุนทางการเงินจากนายทุนที่มีอำนาจใน อังกฤษ เช่น อัลเฟรด เบอิต (Alfred Beit) และ ลอร์ด รอทส์ไชลด์ (Lord Rothschild) โดยผ่านบุคคลเหล่านี้ทำให้เซซิล โรดส์ สามารถบังคับบาร์เนโต ให้รวมกิจการทั้ง 2 ให้เป็นบริษัทที่ใหญ่อันเดียวเรียกว่า De Beers Consolidated บาร์เนโตยังคงร่ำรวยอยู่มากและเป็นหนึ่งในบรรดาผู้อำนวยการของบริษัทใหม่ แต่ผู้มีอำนาจสูงสุดคือ เซซิล โรดส์ ใน ค.ศ. 1891 บริษัทนี้ควบคุมเหมืองแร่ที่ยังคงมีอยู่เกือบทั้งหมดในแอฟริกาใต้และเท่ากับควบคุมแหล่งเพชรที่ใหญ่ที่สุดในโลก³

เซซิล โรดส์ เชื่อว่าเงินหมายถึงอำนาจซึ่งจะช่วยให้ความฝันของเขาเป็นความจริง เขาเชื่ออย่างมากในโชคชะตาของอังกฤษและประชาชนที่มีความสัมพันธ์กันทางเชื้อชาติ เช่น ดัช เยอรมัน เพื่อครอบครองโลกในผลประโยชน์ของมนุษย์ เขามองเห็นการแผ่ขยายจักรวรรดิอังกฤษตลอดทั่วแอฟริกา ซึ่งเป็นดินแดนอันยิ่งใหญ่ของอังกฤษ เชื่อมกันโดยทางรถไฟข้ามทวีปและการโทรเลขจากเคปในแอฟริกาใต้ไปยังไคโรในอียิปต์ และจะก่อตั้งเป็นสหพันธรัฐจักรวรรดิทางเศรษฐกิจที่รวมกันโดยประเพณี อังกฤษจะเป็นมิตรกับอเมริกาและเยอรมนีเพื่อครอบครองโลกและสนับสนุนสันติภาพและความร่ำรวย แต่เซซิล โรดส์ มีความมั่นใจเพียงเล็กน้อยในความสามารถหรือความเต็มใจของรัฐบาลอังกฤษที่จะทำให้ความฝันของเขากลายเป็นความจริง

ขณะที่เขาอยู่ในแอฟริกาใต้ เขาเชื่อว่าการแผ่ขยายอำนาจของชาวอังกฤษตลอดทั่วแอฟริกา จะต้องเริ่มดำเนินงานจากเคปพร้อมกับความช่วยเหลือด้านเงินทุนจากอังกฤษ แต่ต้องโดยปราศจากการแทรกแซงโดยตรงจากรัฐบาลอังกฤษ ประชาชนผิวขาวในแอฟริกาใต้ทั้ง 2 พวกคือ อังกฤษ และบัวร์ จะถูกนำมารวมกันและมีส่วนในแผนดังกล่าวด้วย ทำให้เขาต่อชาวแอฟริกันมีลักษณะคล้ายการปกครองของบิดาต่อบุตร แม้ว่าในเวลานั้นเขาจะเอ่ยถึงความเท่าเทียมกันทางผิวแต่เขาได้เห็นชาวแอฟริกันถูกกำหนดให้อยู่ภายใต้การปกครองของคนผิวขาว คนผิวขาวบังคับชาวพื้นเมืองให้ทำงานหนัก เซซิล โรดส์ เป็นคนนำอังกฤษไปสู่การผนวกเบซอานาแลนด์ และในรัฐธรรมนูญสำหรับ De Beers Consolidated เขาสนับสนุนว่ากำไรที่อังกฤษได้รับควรนำไปใช้เพื่อจุดประสงค์อื่นด้วยนอกจากการขุดเพชรอย่างเดียว ดังนั้น เซซิล โรดส์ จึงได้รับพื้นฐานทางการเงินสำหรับโครงการของเขา

ใน ค.ศ. 1886 ได้มีการค้นพบทองคำในทรานสวาล ทำให้เศรษฐกิจทั้งหมดและสถานะทางการเมืองในแอฟริกาใต้เปลี่ยนไป ทรานสวาลกลายเป็นรัฐที่ร่ำรวยที่สุดใน

แอฟริกาใต้และในไม่ช้ารัฐอื่น ๆ ก็ขึ้นกับกำไรจากสินค้ากับทรานสวาล มีลักษณะอย่างหนึ่งคล้ายกับว่าทรานสวาลอยู่ในฐานะที่จะกลืนรัฐของคนผิวขาวอื่น ๆ

ทรานสวาลเป็นรัฐของคนผิวขาวชาวดัช มีผู้นำคือประธานาธิบดีครูเกอร์ ซึ่งเป็นชาวบัวร์ผู้มีความฉลาดแม้จะมีการศึกษาที่เป็นแบบแผนเพียงเล็กน้อย แต่ก็ป็นนักการเมืองที่มีความสามารถ ขณะที่จุดมุ่งหมายของเขาก็รุนแรงในการกำจัดปกครองของอังกฤษ เขามีความสงสัยในนโยบายของอังกฤษมาก เขาต้องการรัฐที่เป็นเอกราชอธิปไตยพร้อมกับสิทธิที่จะทำสัญญากับมหาอำนาจต่างประเทศโดยปราศจากการแทรกแซงของอังกฤษ

ปฏิกิริยาของอังกฤษต่อความร่ำรวยของทรานสวาล

แต่เดิมรัฐบาลอังกฤษมิได้มีส่วนร่วมในความคิดของเซซิล ไรดส์ เกี่ยวกับบริติชแอฟริกาแต่ฝ่ายที่มีอำนาจสนับสนุนเซซิล ไรดส์ และรัฐบาลยังคงมองการครอบครองแคปว่ามีความสำคัญต่อการคุ้มครองป้องกันเส้นทางไปสู่อินเดีย แต่ครั้นต่อมาท่าทีของรัฐบาลอังกฤษเปลี่ยนไปเมื่อเห็นความร่ำรวยของทรานสวาลและการระมัดระวังต่อจุดประสงค์ของครูเกอร์แห่งทรานสวาลที่จะหนีออกจากการควบคุมของอังกฤษอังกฤษมองดูฐานะทางจุลยุทธศาสตร์ในพื้นที่ที่ถูกข่มขู่ และสิ่งนี้เองที่นำรัฐบาลอังกฤษไปเป็นมิตรกับเซซิล ไรดส์ เพื่อต่อต้านครูเกอร์

เซซิล ไรดส์ ก็พร้อมแล้วสำหรับแผนการอันยิ่งใหญ่ของเขาในการแผ่ขยายขึ้นไปทางเหนือ ขณะที่เขาเริ่มทำให้ฐานะของตนเข้มแข็งในแคป โดยพยายามสร้างความเป็นมิตรระหว่างชาวอังกฤษและชาวบัวร์ เขาส่งผู้แทนไปสู่แซมเบียและโรดิเซียสมัยใหม่เพื่อรักษาสัญญาจัดหาความถูกต้องทางกฎหมายสำหรับการยึดครอง ในที่สุดเขาก็ได้รับอนุญาตจากรัฐบาลอังกฤษในการก่อตั้งบริษัทที่ได้รับกบฏบัตรเพื่อดำเนินงานยึดครองและปกครองดินแดนใหม่

ขณะเดียวกันในแอฟริกาใต้ การกบฏที่ประสบความสำเร็จโดยชาวนาทรานสวาลต่อต้านรัฐบาลอังกฤษได้กระตุ้นความรู้สึกชาตินิยมในหมู่ชาวบัวร์ องค์การชาตินิยมของชาวบัวร์ชื่อแอฟริกันเนอร์ บอนด์ (Afrikaner Bond) ถูกก่อตั้งขึ้นเพื่อสนับสนุนการใช้ภาษาแอฟริกัน (Afrikaans) และเพื่อปกป้องผลประโยชน์ของชาวนาบัวร์ สมาคมนี้ได้แผ่ขยายไปอย่างรวดเร็วภายหลังการกบฏแต่ก็สงบเงียบในสาธารณรัฐบัวร์ 2 แห่ง รักษากำลังเข้มแข็งเฉพาะในแคปเท่านั้น แต่ในไม่ช้าลักษณะทางสังคมได้เปลี่ยนไปเนื่องจากคนขาวที่พูดภาษาแอฟริกันแคปคุ้นเคยกับการเป็นส่วนหนึ่งของจักรวรรดิอังกฤษมาเป็นเวลานาน อย่างไรก็ตาม ในไม่ช้าเซซิล ไรดส์ ก็ได้เป็นนายกรัฐมนตรียุคใหม่ของแคปพร้อมด้วยความสนับสนุน

ของแอฟริมาเนอร์ บอนด์ เซซิล ไรดส์สร้างความมั่นคงให้แก่ชาวผิวขาวผู้มีสิทธิเลือกตั้ง โดยการจำกัดจำนวนชาวแอฟริกันผู้มีสิทธิออกเสียงเลือกตั้ง⁴

การแทรกแซงของคนผิวขาวในอาณาจักรเอนเดเบเล (Ndebele)

อาณาจักรเอนเดเบเล เป็นอาณาจักรสำคัญตั้งอยู่ทางเหนือของแม่น้ำแซมเบซี ภายใต้กษัตริย์องค์แรกคือเอ็มซิลิกาซี (Mzilikazi) พวกเขาได้ก่อตั้งรัฐที่มีลักษณะแบบซูลูพร้อม กับสังคมที่จัดระเบียบแบบทหาร คนที่มีความสามารถทุกคนเป็นสมาชิกของหน่วยทางทหารที่ประจำอยู่ตามเมืองต่าง ๆ

การแทรกซึมของคนผิวขาวต่ออาณาจักรนี้ได้เริ่มขึ้นแล้วก่อนที่กษัตริย์องค์แรกจะสิ้นพระชนม์ กษัตริย์ได้มีสัมพันธอันดีกับพวกมิชชันนารีผิวขาว เช่น โรเบิร์ต มอฟฟัท มอฟฟัทชักชวนกษัตริย์ให้อนุญาตคนผิวขาวเข้าสู่ประเทศโดยเสรี และในที่สุดเมืองหลวงของอาณาจักรก็เต็มไปด้วยนักล่าผิวขาว แม้แต่ก่อนที่พระองค์จะสิ้นพระชนม์ใน ค.ศ. 1868 สิ่งนี้ได้เปิดโอกาสให้แก่เซอร์ ซีโอฟิลัส เชปสโตน (Theophilus Shepstone) ซึ่งเป็นข้าราชการของรัฐบาลนาทาล ได้สร้างอิทธิพลของตนเองเหนืออาณาจักรเอนเดเบเล โดยพยายามเข้าแทรกแซงในปัญหาการสืบราชสมบัติแต่ไม่สำเร็จเพราะในที่สุดโลเบนกูลา (Lobengula) ซึ่งได้รับความสนับสนุนจากประชาชนก็ได้เป็นกษัตริย์

แต่แม้ว่าจะยุติปัญหาการสืบราชสมบัติได้ก็มิได้ทำให้การแทรกแซงของคนขาวในดินแดนนั้นสิ้นสุดลง ชาวยุโรปเรียกร้องสัญญาที่เป็นลายลักษณ์อักษร โลเบนกูลาอยู่ในฐานะลำบากกลัวว่าประชาชนไม่สามารถเอาชนะในการต่อสู้กับคนขาวได้ เขาจำเป็นต้องมีอาวุธใหญ่ในกองทัพ เขาต้องระมัดระวังไม่ก้าวร้าวคนขาวเกินไป และอีกประการหนึ่ง การที่เขาไม่รู้หนังสืออาจทำให้คนผิวขาวถือโอกาสทำให้เขาตกลงในเอกสารของชาวยุโรป เขาเปรียบเทียบฐานะของเขากับอังกฤษว่าเป็นแมลงกับกิ้งก่า “เพียงแต่กิ้งก่าแลบลิ้น แมลงก็หายไป”⁵

สัญญานับแรกที่โลเบนกูลาตกลงทำกับทรานสวาลจัดทำโดย ปีเตอร์ โกรเบลอร์ (Peter Grobler) โดยให้สิทธิพิเศษแก่ชาวทรานสวาลในอาณาจักรเอนเดเบเล อังกฤษรีบเข้าดำเนินการทันที บุตรชายของโรเบิร์ต มอฟฟัท ได้รับสัญญาจากอังกฤษห้ามให้ดินแดนโดยปราศจากการอนุญาตจากข้าหลวงใหญ่ชาวอังกฤษในแอฟริกาใต้ และแล้วผู้แทนของเซซิล ไรดส์ 3 แห่งก็ได้ชักชวนโลเบนกูลาให้เซ็นสัญญา “Rudd Concession” ซึ่งให้สิทธิต่าง ๆ แก่เซซิล ไรดส์ และผู้แทนมากมายในดินแดนของตน โลเบนกูลาได้รับปืนไรเฟิลและกระสุนเป็นการตอบแทนและได้รับสัญญาเงินช่วยประจำปีและเรือยนต์เพื่อใช้ในแม่น้ำ

แซมเบซี อย่างไรก็ตาม ในไม่ช้าโลเบนกุลาก็เสียใจต่อสัญญาที่ตนเซ็นกับเซซิล ไรดส์ เพราะเซซิล ไรดส์ แปลความหมายของคำว่าสิทธิในหลาย ๆ ประเด็น เช่น สิทธิในการขุดแร่และสามารถยึดครองโซนา (Shona) ของโรดิเชีย เซซิล ไรดส์ ก่อตั้งบริษัทชื่อ British South African Company เพื่อจัดการยึดมาโซนาแลนด์ (Mashonaland) และขอให้รัฐบาลอังกฤษให้กฏบัตรแก่เขาเพื่อให้อำนาจการปกครองแก่บริษัทในดินแดนนั้น

เซซิล ไรดส์ รีบเร่งแผ่ขยายอิทธิพลของเขาให้ไกลออกไปอีกโดยสนับสนุนตัวแทนของตนให้เซ็นสัญญากับหัวหน้าเผ่าในดินแดนภายใน เซซิล ไรดส์ ได้พบพันธมิตรที่มีความสามารถอีกคนหนึ่งชื่อแฮร์รี่ จอห์นสตัน (Harry Johnston) ซึ่งเป็นผู้มีความเชื่อในความยิ่งใหญ่ของอังกฤษ จอห์นสตันเป็นกงสุลอังกฤษในโมซัมบิก เขาสนใจมาลาวิสมัยใหม่ซึ่งเกิดความยุ่งยากขึ้นจากการกระทำของพ่อค้าอาหรับและโปรตุเกส โปรตุเกสเริ่มตระหนักว่าพวกเขาจะต้องเร่งรีบกระทำอย่างใดอย่างหนึ่งเพื่อป้องกันการเรียกร้องของตนในแอฟริกา โปรตุเกสวางแผนยึดดินแดนอันกว้างที่เชื่อมอังโกลากับโมซัมบิกและเตรียมส่งกองทัพไปเรียกร้องสิทธิในภาคใต้ของมาลาวิสมัยใหม่และแซมเบียสมัยใหม่ เซซิล ไรดส์ แก่เผ็ดโดยให้เงินและความช่วยเหลือแก่จอห์นสตันเพื่อทำสัญญากับหัวหน้าเผ่าในดินแดนเหล่านี้

สัญญากับหัวหน้าเผ่าดังกล่าวช่วยให้สิทธิแก่บริษัทแอฟริกาใต้ของอังกฤษในแซมเบีย อย่างไรก็ตาม ตัวแทนของเซซิล ไรดส์ ก็ถูกขัดขวางโดยพระเจ้าลีโอโพลด์แห่งคองโกซึ่งกำลังแข่งขันทำสัญญากับเจ้าผู้ครองดินแดนคาคังกา อย่างไรก็ตาม แผนของเซซิล ไรดส์ และจอห์นสตันเกือบถูกทำลายโดยโปรตุเกส ในที่สุดดินแดนมาลาวิสมัยใหม่ก็มาอยู่ภายใต้รัฐบาลจักรวรรดินิยม เซซิล ไรดส์จ่ายเงินให้แก่ จอห์นสตัน 10,000 ปอนด์ต่อปี เพื่อสร้างการปกครองของอังกฤษที่นั่น

เซซิล ไรดส์ ประสบความยากลำบากในการขอความสนับสนุนจากราชการอังกฤษในลอนดอน เขาต้องรายงานผลประโยชน์ในแอฟริกาใต้ให้ข้าราชการเหล่านั้นได้ทราบ ทองคำในมาโซนาแลนด์มีมากกว่าในทรานสวาล ดินแดนทางภาคเหนือจากแอฟริกาใต้มีอิทธิพลและร่ำรวย ในที่สุดเซซิล ไรดส์ ได้รับกฏบัตรสำหรับบริษัทบริติชเซาท์แอฟริกาในเดือนตุลาคม ค.ศ. 1889 เขาแทบจะมีมืออิสระที่เดียวในการปฏิบัติงานทั้งหมด เซซิล ไรดส์ เตรียมแผนการยึดครองมาโซนาแลนด์ โลเบนกุลาส่งข่าวไปยังข้าหลวงใหญ่อังกฤษที่เคปป์ริสเทรลของเซซิล ไรดส์ ในอาณาจักรแต่ข้าหลวงใหญ่ไม่รับรู้ ดังนั้น ในเดือนกันยายน ค.ศ. 1890 อังกฤษชักธงขึ้นที่ ฟอร์ด ซอลสเบอรี (Fort Salisbury) และมาโซนาแลนด์ก็ถูกประกาศให้อยู่ภายใต้อังกฤษ

เซซิล โรดส์ กลายเป็นบุคคลที่ยิ่งใหญ่ เป็นนายของเหมืองเพชรที่ใหญ่ที่สุดในโลก เป็นผู้ควบคุมบริษัทเหมืองทองคำที่สำคัญในโจฮันเนสเบิร์ก เป็นนายกรัฐมนตรีของอาณานิคมเคป เป็นหัวหน้าบริษัทบริติชเซาท์แอฟริกา อาจกล่าวได้ว่าเขากลายเป็นกษัตริย์ที่มีได้สวมมงกุฎของดินแดนต่าง ๆ ในแอฟริกาใต้⁶

การแข่งขันระหว่างทรานสวาลและอังกฤษเหนือสวาซิแลนด์ (Swaziland)

ในขณะเดียวกันประธานาธิบดีครูเกอร์แห่งทรานสวาลกำลังแสวงหาความคุ้มครองและทำให้รัฐอิสระของตนมีความเข้มแข็งมากขึ้น อีกทั้งทำให้ชาวทรานสวาลเข้มแข็งขึ้นด้วย โดยมีจุดประสงค์ให้เหมือนกับผู้ตั้งหลักแหล่งชาวบัวร์และชาวอังกฤษในเคป ครูเกอร์มองเห็นโรดิเซียสมัยใหม่ว่าเป็นดินแดนที่เป็นไปได้ต่อการขยายอำนาจสัญญาโกรเบลอร์เป็นก้าวแรกในเรื่องนี้ สัญญานี้ให้สิทธิพิเศษแก่ชาวทรานสวาลในอาณาจักรเอนเดเบเล แต่ความสนใจของทรานสวาลก็คือการแผ่ขยายไปทางตะวันออกไปสู่อาณาจักรสวาซิที่เป็นอิสระและบริเวณริมฝั่งซึ่งถูกยึดครองโดยพวกทองกา (Thonga) สวาซิแลนด์มีลักษณะการปกครองคล้ายอาณาจักรซูลูและเอนเดเบเลแต่ไม่มีการจัดทางทหารที่ดี ชาวสวาซิได้เห็นการพ่ายแพ้ของชาวแอฟริกันต่อคนผิวขาว จึงทำให้ชาวสวาซิไม่พยายามเข้าไปเกี่ยวข้องกับทะเลาะกับคนผิวขาว ยิ่งกว่านั้นชาวสวาซียังได้รับความคุ้มครองจากข้าราชการอังกฤษในนาทาลชื่อ เซปสโตนให้พ้นจากอำนาจของซูลู ดังนั้น ชาวผิวขาวในอาณาจักรสวาซิแลนด์จึงได้รับการต้อนรับอย่างดี ผู้ตั้งหลักแหล่งเหล่านี้มี 2 พวกคือ ชาวนาบัวร์เป็นพวกที่แสวงหาที่ดินใหม่เพื่อการเกษตรกรรม ส่วนอีกพวกหนึ่งคือพวกนักล่าสัมปทานส่วนใหญ่เป็นชาวอังกฤษกำลังมองหาสิทธิในการขุดแร่และสิทธิพิเศษทางการค้า อย่างไรก็ตาม ทั้ง 2 พวกนี้ขัดขวางกันเองเนื่องจากพวกหนึ่งต้องการสิทธิในการขุดแร่บนที่ดินซึ่งเป็นถิ่นอาศัยของชาวนาบัวร์ พวกสวาซิพบว่าสถานการณ์ดังกล่าวทำให้พวกตนลำบากที่จะเกี่ยวข้องกับ เนื่องจากคนผิวขาวดูถูกการศาลของหัวหน้าเผ่าและไม่สนใจประเพณีสวาซิ ครูเกอร์แห่งทรานสวาลมีความกระหายที่จะถือโอกาสจากสถานการณ์เช่นนี้เข้าแทรกแซงเพื่อหาทางออกไปถึงทะเลและยังได้เตรียมข่มขู่อาณาจักรเอนเดเบเลด้วยเหมือนเป็นคู่ต่อรองกับโรดิเซีย แต่ความตั้งใจของครูเกอร์สร้างความไม่พอใจอย่างแรงแก่กลุ่มการค้าที่มีอำนาจในอังกฤษ

ใน ค.ศ. 1890 และ ค.ศ. 1894 อังกฤษและทรานสวาลตกลงร่วมกันในการเคารพต่อเอกราชของอาณาจักรสวาซิ แต่ขณะที่ความกดดันของทรานสวาลเพิ่มมากขึ้น อังกฤษตกลงว่าอาณาจักรนี้สามารถถูกยึดครองได้ถ้าผู้มีอำนาจในอาณาจักรตกลงยินยอม อย่างไรก็ตาม ผู้มีอำนาจปฏิเสธและขอร้องให้อังกฤษช่วยคุ้มครอง แต่อังกฤษปฏิเสธและในที่สุด

รูปที่ 17: ประธานาธิบดีครุเกอร์แห่งทรานสวาล
Ibid., P. 205.

ในปี ค.ศ. 1894 ทรานสวาลก็ยึดอาณานิคมของชาวบัวร์ แต่ขณะเดียวกันอังกฤษก็แสดงปฏิกิริยาโดยเข้ายึดดินแดนชายฝั่งของชาวทองกาซึ่งทำให้ทรานสวาลสูญเสียทางออกทางทะเล⁷

เซซิล ไรดส์ พยายามยึดโมซัมบิก

ภายหลังจากการที่เซซิล ไรดส์ สามารถยึดมาโซนาแลนด์ได้อย่างประสบความสำเร็จ ดูเหมือนว่าความฝันของเขาได้กลายเป็นความจริง รัฐแอฟริกาใต้ของอังกฤษที่มีอำนาจใหม่ จะช่วยในการกลืนรัฐต่าง ๆ ของชาวบัวร์ที่อยู่ไกลไปทางใต้ แต่ความหวังเหล่านี้ยังไม่ประสบความสำเร็จอย่างเต็มที่เพื่อเชื่อมกับการยึดครองมาโซนาแลนด์ เซซิล ไรดส์ จึงตั้งใจจะยึดดินแดนที่โปรตุเกสเรียกร่องซึ่งเป็นเส้นทางไปสู่ทะเล ดังนั้น ทรานสวาลก็ถูกล้อมรอบด้วยดินแดนของอังกฤษ

ถึงแม้ว่าโปรตุเกสจะเรียกร่องบริเวณกว้างขวางมาหลายร้อยปี แต่โปรตุเกสก็ยึดเมืองท่าได้เพียง 2-3 แห่ง ตามชายฝั่งและแม่น้ำแซมเบซี ดินแดนโมซัมบิกทางใต้ของแม่น้ำแซมเบซีถูกรักษาโดยจักรวรรดิคาซา (Gaza) ภายใต้การปกครองของกันกันยานา (Gungunyana) ซึ่งมีความสัมพันธ์อย่างดีกับเอนเดเบเล การที่กันกันยานาปฏิเสธการเรียกร่องของโปรตุเกสต่ออาณานิคมของเขา ทำให้เขาต้องแสวงหาความคุ้มครองจากอังกฤษ แต่ได้รับการปฏิเสธเพราะเป็นการขัดแย้งกับสัญญาระหว่างอังกฤษกับโปรตุเกส

เซซิล ไรดส์ เชื่อว่าถ้าเขาสามารถได้รับการยินยอมจากกันกันยานา เขาก็จะได้ประโยชน์จากดินแดนคือยึดโมซัมบิกและขับไล่โปรตุเกสออกไปจากส่วนที่เหลือของดินแดน อย่างไรก็ตาม ฐานะของโปรตุเกสกำลังเริ่มต้นเข้มแข็งเนื่องจากการค้ากับทรานสวาลเพิ่มความร่ำรวยให้โปรตุเกส ความเห็นของประชาชนทั่วไปในโปรตุเกสกำลังตื่นขึ้นสู่คุณค่าที่สำคัญของอาณานิคมและความรู้สึกจักรวรรดินิยมที่สนับสนุนการรักษาและการแผ่ขยายจักรวรรดิโปรตุเกส ผู้มีอำนาจของรัฐบาลได้ก่อตั้งฐานอีกครั้งหนึ่งตามแม่น้ำแซมเบซี การกระทำของเซซิล ไรดส์ กระตุ้นความรู้สึกจักรวรรดินิยมของชาวโปรตุเกสและรัฐบาลอังกฤษตระหนักว่าถ้าโปรตุเกสถูกกระทำให้ต่ำต้อยอีก รัฐบาลของโปรตุเกสก็อาจจะต่อต้านอังกฤษอย่างรุนแรง ดังนั้น เซซิล ไรดส์ จึงขาดความสนับสนุนจากรัฐบาล แผนการของเขาในการยึดโมซัมบิกจึงล้มเหลวลง และอ่าวเดลาโกว (Delagoa) ก็ยังคงอยู่ในมือของโปรตุเกส และในที่สุดโปรตุเกสก็สามารถทำลายอาณานิคมของกันกันยานาได้ ทั้ง ๆ ที่โปรตุเกสในระยะหลังก็ไม่เข้มแข็งมากนักแต่เนื่องจากมีอาวุธดีกว่ากันกันยานาซึ่งมีแต่ความกล้าหาญเพียงอย่างเดียว

ความล้มเหลวของเซซิล โรดส์ ในโมซัมบิกยังไม่เท่ากับความผิดหวังที่เขาพบว่าทองคำในมาไซนาแลนด์มีน้อยกว่าที่เขาคิดไว้ ซึ่งอาจเกิดอันตรายแก่บริษัทซึ่งบางทีอาจล้มละลาย ดังนั้น เซซิล โรดส์ จึงหันความตั้งใจไปสู่ดินแดนที่ถูกยึดครองโดยโอบเนกูลาและอาณาจักรเอนเดเบเล เพราะมีข่าวลือว่ามีทองคำมากในอาณาจักรของโอบเนกูลา และพื้นดินมีหญ้าที่อุดมสมบูรณ์ ในที่สุดอาณาจักรของโอบเนกูลาก็ถูกทำลายอย่างง่ายดายด้วยปืนแมกซิมของอังกฤษ

แผนการที่จะรักษาความมั่งคั่งสูงสุดในแอฟริกาใต้โดยการสร้างรัฐอังกฤษที่รวยกว่าทางเหนือของทรานสวาลได้ล้มเหลวลงและไม่สามารถหลีกเลี่ยงการต่อสู้ระหว่างความปรารถนาของครูเกอร์ สำหรับเอกราชของบัวร์และจุดมุ่งหมายของอังกฤษที่จะรักษาการควบคุมทั้งหมดซึ่งเป็นสิ่งที่มีอันตรายมากกว่า

ความร่ำรวยของทรานสวาลที่เพิ่งค้นพบใหม่ทำให้สาธารณรัฐแห่งนี้ต้องแผ่ขยาย โดยเฉพาะด้านการคมนาคมที่มีประสิทธิภาพกับโลกภายนอกและเป็นโอกาสของอังกฤษและเซซิล โรดส์ ถ้าทรานสวาลสามารถเชื่อมกับระบบทางรถไฟของเคป นับเป็นสิ่งสำคัญต่อชาวอังกฤษและชาวบัวร์ในเคปผู้ขึ้นอยู่กับการค้ากับทรานสวาล นาทาลก็มีส่วนร่วมด้วยและ ออเรนจ์ ฟรี สเตท ก็มีความสนใจอย่างมากในการค้ากับนาตาล ทั้งเคปและนาตาลมีความต้องการสร้างทางรถไฟไปสู่ทรานสวาลและออเรนจ์ ฟรี สเตท โดยยินยอมอย่างเต็มที่ให้มีเส้นทางผ่านตลอดดินแดน อย่างไรก็ตาม ทรานสวาลต้องการเส้นทางอีกทางหนึ่งไปสู่ทะเล โดยเฉพาะบริเวณอ่าวเดลาเกวซึ่งโปรตุเกสครอบครองอยู่แม้แต่ก่อนที่อังกฤษจะผนวกทรานสวาลใน ค.ศ. 1877 ก็คือแผนสร้างทางรถไฟไปถึงอ่าว

ครูเกอร์ยืนยันแผนการแผ่ขยายลงไปทางใต้ จนกระทั่งเส้นทางสายอ่าวเดลาเกวใกล้สำเร็จ ดังนั้น เซซิล โรดส์ จึงตัดสินใจว่าทางรถไฟของเขาที่เชื่อมกับทางเหนือไปถึงไคโร จะต้องผ่านตลอดเบซูลานาแลนด์และทรานสวาล ในที่สุดครูเกอร์ก็ยอมให้มีเส้นทางใต้เพียงแต่ขอให้เส้นทางเชื่อมกับอ่าวเดลาเกวสำเร็จก่อน ซึ่งจะช่วยให้ทรานสวาลอยู่ในฐานะที่เข้มแข็งกว่าที่เคยเป็น

แต่ความร่ำรวยของทรานสวาลทำให้เกิดปัญหากับตัวเอง คนผิวขาวทั้งนายทุนและพวกทำเหมืองก็พากันไปยังเมืองโจฮันเนสเบิร์ก เมืองหลวงของทรานสวาล ส่วนใหญ่เป็นชาวอังกฤษแต่มาจากส่วนต่าง ๆ ของโลก ครูเกอร์ตั้งใจจะไม่อนุญาตให้ชาวต่างชาติเหล่านี้มีสิทธิออกเสียงเลือกตั้ง เพราะวัฒนธรรมและทำที่ความคิดของผู้ตั้งหลักแหล่งใหม่เหล่านี้มีความแตกต่างไปจากพวกหัวเก่าคือชาวบัวร์แห่งทรานสวาล การที่ชาวต่างชาติ

มีสิทธิออกเสียงอาจจะทำอิทธิพลของอังกฤษกลับไปสู่ทรานสวาลอีกและทำลายเอกราชของพวกบัวร์ซึ่งได้ต่อสู้มาอย่างหนัก

อย่างไรก็ตาม ชาวต่างชาติจำนวนมากไม่พอใจกับสถานการณ์ในทรานสวาล พวกเขามีความเกี่ยวข้องเพียงเล็กน้อยกับรัฐบาล พวกเขาไม่พูดภาษาอังกฤษและไม่พอใจที่ลูกหลานของตนได้รับการศึกษาน้อย ส่วนพวกนายทุนที่มีอิทธิพลมากกว่าไม่พอใจที่ให้สิทธิแก่ชาวดัชชามาก แม้ว่าพวกนี้จะเป็นผู้จัดหาเงินของประเทศแต่ก็ไม่มี การควบคุมการใช้เงิน พวกนายทุนรู้สึกว่าการตนจะร่ำรวยดีกว่านี้ภายใต้ธงอังกฤษ และรู้สึกว่าการกรรมาชาวแอฟริกันอาจได้ค่าจ้างถูกกว่าด้วย ความคิดดังกล่าวได้ถูกเปิดเผยในบทความในหนังสือพิมพ์และการพบปะกันของผู้ชน⁸

เซซิล โรดส์ มองเห็นสถานการณ์ดังกล่าวและคิดจะใช้ให้เป็นประโยชน์ในการบังคับทรานสวาลให้รวมกับแอฟริกาใต้ของอังกฤษ เขาเชื่อว่าชาวต่างชาติสามารถล้มรัฐบาลของพวกบัวร์ได้โดยง่าย ดังนั้น แผนการเพื่อการแทรกแซงทรานสวาลจึงเริ่มขึ้น เซซิล โรดส์ ร่วมคิดอุบายกับบุคคลต่าง ๆ คือ แชมเบอร์เลน (Chamberlain) รัฐมนตรีอาณานิคมที่มีความคิดแบบจักรวรรดินิยม เซอร์เฮอคิวเลส โรบินสัน (Sir Hercules Robinson) ข้าหลวงใหญ่อังกฤษในแอฟริกาใต้ และฟลอรา ชาว์ (Flora Shaw ต่อมาได้เป็นเลดี้ ลูการ์ด์) เป็นบรรณาธิการหนังสือชื่อ The Times และมีความคิดแบบจักรวรรดินิยมด้วย แผนการที่ร่วมกันคิดก็คือการลอบนำอาวุธเข้ามาให้ชาวต่างชาติซึ่งจะถูกขึ้นกบฏในวันที่กำหนดแน่นอนพร้อมด้วยความช่วยเหลือของกองกำลังของบริษัทบริติช เซาท์แอฟริกา จากเบซูอานาแลนด์ โรบินสันจะประกาศการผนวทรานสวาลในหน้าหนึ่งของอังกฤษเพื่อรักษาความสงบในดินแดน และหนังสือพิมพ์ The Times จะเสนอเหตุการณ์ต่อชาวอังกฤษ ความดึงดูดใจของแผนการก็คือจะต้องหาวิธีแก้ไขปัญหาทางยุทธศาสตร์ของอังกฤษในแอฟริกาใต้โดยปราศจากความช่วยเหลือโดยตรงของรัฐบาลอังกฤษ

ความล้มเหลวของการกบฏเจมสัน (Jameson)

เซซิล โรดส์ เริ่มแผนการโดยทำให้กองทหารในเบซูอานาแลนด์เข้มแข็งแล้วเข้าปล้นดินแดน ซึ่งอังกฤษจะทำหน้าที่รักษาถนนเพื่อแกลิ่งทำเป็นต่อต้านชนเผ่าเบซูอานา แต่เมื่อวันที่สำหรับการปฏิวัติใกล้เข้ามาพวกชาวต่างชาติเริ่มอ่อนแอลง นายทุนจำนวนมากไม่ได้ตั้งใจจะต่อสู้แต่จะใช้สถานการณ์ในการสร้างข่าวลือว่าเกิดสงครามเพื่อว่าราคาหุ้นทองคำจะตกลงใน London Stock Exchange แต่จะทำให้ราคาสูงขึ้นอีกครั้งหนึ่งเพื่อตัวของพวกเขาเอง ดังนั้น เซซิล โรดส์ จึงได้รับโทรเลขว่าการกบฏจะเลื่อนออกไป เซซิล โรดส์

สงสัยว่าแผนการของเขาจะล้มเหลวแต่ ดร.เจมสัน ผู้แทนของเขาในเบซูอานาแลนด์มีความคิดอีกอย่างหนึ่ง เขามีความเชื่อมั่นมากกว่าเซซิล ไรดส์ เสียอีกว่ารัฐบาลบัวร์จะต้องถูกทำลายและสงครามที่เขาต่อต้านอาณาจักรเอนเดเบเลอย่างประสบความสำเร็จได้ให้ความมั่นใจแก่เขามาก ดังนั้น เขาจึงตัดสินใจนำกองทหารไปสู่ทรานสวาลและบังคับชาวต่างชาติให้ปฏิบัติตาม เซซิล ไรดส์ ตกใจมากเมื่อเขารู้แผนเช่นนั้น เพราะเขาคิดว่ามันเป็นการเสี่ยงต่อผลที่น่ากลัวอันตราย ถ้าหากว่าการกระทำของเจมสันล้มเหลวลง อย่่างไรก็ตามเมื่อถึงเวลาเขาก็ส่งโทรเลขไปถึงเจมสันให้หยุดการกระทำ แต่สายโทรเลขถูกตัด

ชาวต่างชาติในทรานสวาลตกใจกลัวเมื่อได้ข่าวว่าเจมสันกำลังมาช่วยพวกเขาโดยมิได้รับเชิญ การจลาจลเกิดขึ้นและถ้าเจมสันไปถึงโจฮันเนสเบิร์กได้ก็อาจประสบความสำเร็จ แต่โชคไม่ดีที่กองทหารหลงทาง โกด้ชาวบัวร์นำพวกเขาไปสู่กับดักใกล้ ๆ บ่อน้ำพร้อมกับชาวบัวร์จำนวนมากอยู่บนหุบเขารอบ ๆ ซึ่งปืนแมกซิมของกองทัพเจมสันไร้ประโยชน์ เจมสันถูกบังคับให้ยอมแพ้และการกบฏก็ล้มเหลวลงนับเป็นความขมขื่นอย่างมากสำหรับเซซิล ไรดส์ จึงต้องลาออกจากตำแหน่งนายกรัฐมนตรีของแอฟริกาใต้และความสัมพันธ์กับแอฟริกาเนอร์ บอนด์ ก็เลวลงตามมาด้วยความไม่ไว้วางใจอย่างขมขื่น นอกจากนั้นเซซิล ไรดส์ อาจจะสูญเสียอำนาจเหนือบริษัทบริติชเซาท์แอฟริกา ครูเกอร์ประสบชัยชนะและแสดงความใจกว้าง พวกก่อการจลาจลที่เป็นเชลยถูกอังกฤษลงโทษ แต่พวกชาวต่างชาติในทรานสวาลได้รับการปฏิบัติอย่างผ่อนผัน

แต่การล้มเหลวของกบฏเจมสันไม่สามารถเปลี่ยนสถานการณ์ขั้นพื้นฐานได้ ยังมีความมั่นใจอีกว่าการขัดแย้งต้องยุติลงโดยสงครามเฉป อาจร่วมกับทรานสวาลในการจัดตั้งสหพันธรัฐที่ต่อต้านอังกฤษ⁹

การสภฏในโรดิเซียใต้

ความล้มเหลวของการกบฏเจมสันเปิดโอกาสให้มีการจลาจลของชาวแอฟริกันจำนวนมากในโรดิเซียสมัยใหม่ ชาวนาผิวขาวเป็นผู้นำนโยบายการแบ่งแยกผิวมาสู่ดินแดนระหว่างแม่น้ำลิมโปโปและแซมเบซี การตั้งหลักแหล่งของคนผิวขาวในบาโซนาแลนด์รวดเร็วพอ ๆ กับในโซนา ซึ่งเป็นดินแดนที่มีทุ่งหญ้าสำหรับฝูงสัตว์ หัวหน้าเผ่าถูกบังคับให้ส่งชาวแอฟริกันไปทำงานทั้งในทุ่งนาและตามเหมือง ความไม่พอใจของชาวแอฟริกันต่อท่าทีของคนผิวขาวรุนแรงมากขึ้น ประกอบกับพื้นที่หลายแห่งแห้งแล้งเกิดโรคระบาด จึงสร้างความยากลำบากให้แก่คนผิวดำ พอดีที่กองกำลังของบริษัทเกือบทั้งหมดถูกส่งไปเพื่อการกบฏเจมสัน จึงเป็นโอกาสสำหรับชาวแอฟริกันในการก่อการจลาจล ใน ค.ศ. 1896

พวกเอนเดเบเลก่อการกบฏ คนผิวขาวถูกฆ่าตายเป็นจำนวนมาก ในโซนามักเกิดกบฏทำนองเดียวกัน แต่การกบฏของชาวแอฟริกันชี้ให้เห็นว่าใช้เวลานานและสิ้นเปลืองมากเพราะชาวแอฟริกันไม่ได้เรียนรู้วิธีการใช้ปืนแมกซิม พวกเขาต้องสูญเสียอย่างหนัก พวกเอนเดเบเลหนีไปยังภูเขาไกล ๆ พร้อมกับความผิดหวังขณะที่กำลังของบริษัทก็อยู่ในความยากลำบากเช่นกัน เซซิล โรดส์ ถือโอกาสชักชวนเอนเดเบเลให้ยอมแพ้เท่ากับเป็นการกู้ชื่อเสียงของเซซิล โรดส์ เองในแอฟริกาได้ในหมู่คนผิวขาว ส่วนการต่อต้านของโซนายังคงมีอยู่ต่อไป แต่ในที่สุดก็ถูกปราบ

สงครามระหว่างอังกฤษและบัวร์ครั้งที่ 2

แซมเบอร์เลน รัฐมนตรีกระทรวงอาณานิคมของอังกฤษมีความเชื่อมั่นมากขึ้นว่าไม่มีอะไรต้องทำ นอกจากบังคับทรานสวาลให้ยอมจำนนและเขาได้รับความสนับสนุนอย่างมากจากข้าหลวงใหญ่อังกฤษในแอฟริกาใต้ที่ชื่อ อัลเฟรด มิลเนอร์ ซึ่งเป็นนักจักรวรรดินิยมอีกคนหนึ่ง แผนการโจมตีเตรียมพร้อมแล้ว ครูเกอร์ตระหนักดีถึงอันตรายจึงเสนอการยินยอมหลายประการ ในเดือนสิงหาคม เขาตกลงยอมให้ชาวต่างชาติที่อยู่ในทรานสวาลมาเกิน 5 ปี มีสิทธิออกเสียงโดยขอให้อังกฤษไม่แทรกแซงกิจการต่าง ๆ ของทรานสวาล แต่อังกฤษมีความตั้งใจอย่างแน่วแน่ที่จะยึดสาธารณรัฐแห่งนี้ให้ได้จึงปฏิเสธข้อเสนอกองทัพอังกฤษเคลื่อนเข้าสู่พรมแดนของสาธารณรัฐทั้ง 2 แห่ง คือ ทรานสวาล และออเรนจ์ ฟรีสเตท สาธารณรัฐทั้ง 2 ขอให้อังกฤษถอนกำลังออกไปจากพรมแดนแต่อังกฤษปฏิเสธ

ในตอนแรกสาธารณรัฐเล็ก ๆ ของพวกบัวร์ได้เปรียบเพราะกองทัพอังกฤษกระจัดกระจายและจำนวนชาวบัวร์ก็มีมากกว่า ดังนั้น สงครามจึงเริ่มต้นด้วยความพ่ายแพ้ของอังกฤษก่อน แต่นายพลชาวบัวร์ทำความผิดพลาดอย่างใหญ่หลวงต่อการเสียเวลาให้กองทัพของตนล้อมจุดสำคัญของอังกฤษที่เลดีสมิธและมาเฟ็ง จึงช่วยให้อังกฤษมีเวลาสนับสนุนให้กองทัพของตนในแอฟริกาใต้เข้มแข็ง กองทัพอังกฤษบุกรุกออเรนจ์ ฟรี สเตท กองทัพบัวร์ทั้งหมดถูกจับและมาเฟ็งได้รับการปลดปล่อย ครั้นแล้วกองทัพอังกฤษก็เดินทางต่อไปยังปริตอเรีย ระหว่าง ค.ศ. 1900 อังกฤษผนวกสาธารณรัฐทั้ง 2 ให้เป็น Crown Colonies of Transvaal ครูเกอร์ถูกเนรเทศ สงครามดูเหมือนว่าจะสิ้นสุดและมิลเนอร์เริ่มเตรียมการปกครองอาณานิคมทั้ง 2 แต่ชาวบัวร์จำนวนมากปฏิเสธที่จะยอมแพ้ พวกเขาเริ่มต้นต่อสู้แบบกองโจรซึ่งกินเวลานานถึง 1½ ปี ผู้บังคับบัญชาที่ยังบุกกรุดถึงเคป แต่ชาวบัวร์บางคน

รู้สึกว่าเป็นศัตรูต่อไปจะทำลายความมั่งคั่งของประเทศ จึงร่วมมือกับอังกฤษในรูปแบบที่เรียกว่า National Scouts แต่พวกแรกมองพวกหลังนี้ว่าเป็นผู้ทรยศ

ในเดือนพฤษภาคม ค.ศ. 1902 ผู้นำบัวร์และอังกฤษพบกันที่เมืองเวรินนิงิง เพื่อทำสัญญา ตามสัญญานี้รัฐของพวกบัวร์ถูกผนวกเข้ากับเคป แต่อังกฤษยังรักษาสหิทธิในการออกเสียงของชาวบัวร์ อังกฤษยอมปลดปล่อยนักโทษสงครามทั้งหมดและขอโทษต่อบุคคลเหล่านั้นด้วย และจัดหาเงินทุนให้ความช่วยเหลือเพื่อให้เศรษฐกิจของแอฟริกาใต้เจริญรุ่งเรืองอีกครั้ง

ความจำเป็นสำหรับความเป็นอันหนึ่งอันเดียวกัน

คนผิวขาวในแอฟริกาใต้คิดถึงความสำคัญของความเป็นอันหนึ่งอันเดียวกัน และความคิดดังกล่าวกำลังได้รับการพัฒนา และทันทีที่รัฐบาลผู้รับผิดชอบได้รับการฟื้นฟู ผลทางการเมืองของการแบ่งแยกก็มองเห็นชัด ผลประโยชน์ทางเศรษฐกิจของทรานสวาลกำลังขัดกับผลประโยชน์ทางเศรษฐกิจของรัฐทางภาคใต้ ซึ่งเห็นได้จากปัญหาทางรถไฟ ทรานสวาลมีผลประโยชน์ที่จะใช้เส้นทางรถไฟสายอ่าวเดลาเกวซึ่งสั้นกว่าและถูกกว่า แต่สิ่งนี้ขัดขวางเศรษฐกิจของอาณานิคมออเรนจ์ รีเวอร์ เคป และนาทาล ยังมีปัญหาทางการเมืองอีกเหมือนกันที่เกิดขึ้นจากชาวพื้นเมืองที่แตกต่างกัน

ในเคปขาวแอฟริกันและพวกผิวสี ตามทฤษฎีก็ได้รับสิทธิทางกฎหมายแบบเดียวกับชาวยุโรป ถ้าพวกเขามีคุณสมบัติทางเศรษฐกิจเพียงพอก็มีสิทธิออกเสียง¹⁰ ในนาทาลในทางทฤษฎีพวกผิวสีและชาวแอฟริกันมีสิทธิออกเสียง แต่ในทางปฏิบัติวิธีการสำหรับการลงคะแนนของชาวแอฟริกันนั้นยากลำบากมาก เหมือนจะเป็นไปไม่ได้ การแบ่งแยกทางผิวในสังคมยังคงมีอยู่ในทุก ๆ ระดับตลอดแอฟริกาใต้โดยเฉพาะในสาธารณรัฐเดิมของพวกบัวร์และนาทาลมากกว่าในเคป พร้อมกับการพัฒนาของการรถไฟและอุตสาหกรรมเหมืองแร่ ทำให้ชาวแอฟริกันในแอฟริกาใต้กลายเป็นกรรมกรกลุ่มใหญ่ที่เดียว ในสถานการณ์เหล่านี้ กฎหมายที่แตกต่างกันและกฎเกณฑ์ต่าง ๆ ที่แตกต่างกัน ก่อให้เกิดความยุ่งยากและความไม่พอใจ

การกบฏของแบบบตา (Bambata) และชาวอินเดียนนาทาล

ดังได้กล่าวแล้วว่า การจลาจลของพวกโซนาและเอนเดเบเลได้พิสูจน์ว่าถึงแม้ชาวแอฟริกันเผชิญกับอาวุธที่เหนือกว่าและในบางกรณีก็ยอมต่อการปกครองของคนผิวขาวด้วยการต่อต้านเพียงเล็กน้อย แต่วิญญูณของชนเหล่านี้ไม่ถูกขยี้และพวกเขาก็ไม่เคยยินยอมอย่างเด็ดขาดต่อระบบการปกครองที่ตั้งขึ้นเหนือพวกเขา ใน ค.ศ. 1906 พวกชูลูกบฏต่อ

ด้านคนผิวขาวตามท้องถิ่น ดินแดนของพวกเขาถูกรุกอังกฤษผนวกตั้งแต่ ค.ศ. 1887 ซึ่งในครั้งนั้นชูลู่ต่อต้านเพียงเล็กน้อย แต่ครั้นเมื่อมีการเก็บภาษีและบังคับให้พวกเขาทำงานให้คนผิวขาว จึงทำให้พวกเขาไม่พอใจอย่างมากและลุกขึ้นกบฏแต่ก็มักจะถูกปราบ

ได้มีการนำกรรมกรชาวอินเดียมาสู่นาทาลใน ค.ศ. 1860 เพื่อใช้เป็นแรงงานในการปลูกอ้อยตามชายฝั่ง พวกนี้ได้รับคำสัญญาให้เป็นพลเมืองถาวรมีสิทธิตามกฎหมายเต็มที่และภายหลังจากที่ทำงานในแอฟริกาได้มานาน 10 ปี ก็มีสิทธิเป็นเจ้าของที่ดิน ชาวอินเดียมีจำนวนมากจนกลายเป็นชุมชนใหญ่ในนาทาล ส่วนใหญ่เป็นกรรมกร บางคนเป็นพ่อค้าผลไม้และผัก บางคนเป็นช่างที่มีความชำนาญ อย่างไรก็ตาม มีชาวอินเดียจำนวนไม่น้อยที่มีความสามารถในการค้าขาย พวกเขาพอใจในกำไรที่อาจได้น้อยกว่าคนผิวขาวและช่วยเหลือซึ่งกันและกันเหมือนเป็นพ่อค้ากลุ่มน้อยในดินแดนต่างชาติ ถึงแม้ว่าชาวอินเดียจำนวนมากจะเป็นพ่อค้าเล็ก ๆ แต่ก็มีคนอื่น ๆ โชคดีเป็นพ่อค้ารายใหญ่ และมีโอกาสแสวงหาความก้าวหน้าทางการค้าในส่วนอื่น ๆ ของแอฟริกาได้ เช่น ไปที่ทรานสวาลภายหลังการค้นพบทองคำ

อย่างไรก็ตาม ชาวทรานสวาลก็เป็นศัตรูกับบุคคลที่มีได้เป็นชาวยุโรป และมีกฎเกณฑ์ที่ซับซ้อน จำกัดการเข้ามาของชาวอินเดียและสิทธิในการค้าขายและความร่ำรวย ในออเรนจ์ ฟรี สเตท ชาวอินเดียก็ถูกกีดกันเช่นกัน อังกฤษได้เคยใช้การแบ่งแยกนี้โฆษณาชวนเชื่อต่อต้านครุเกอร์ผู้นำทรานสวาลในระหว่างสงคราม แต่ภายหลังจากนั้นชาวบัวร์ไม่เพียงแต่มีกฎเกณฑ์ที่เคร่งครัดต่อชาวอินเดียเท่านั้นยังขยายเพิ่มเติมระเบียบกฎหมายที่เข้มงวดอีกเป็นอันมาก ดังนั้น ความไม่พอใจจึงครุกรุ่นอยู่ในใจของชาวอินเดีย

ความเคลื่อนไหวไปสู่ความเป็นอันหนึ่งอันเดียวกันได้รับการนำโดยกลุ่มชาวอังกฤษจุดประสงค์สำคัญของสงครามบัวร์ก็คือการรวมดินแดนทั้งหมดภายใต้ธงอังกฤษ มิลเนอร์พิจารณาถึงความสำคัญของการรวมให้เป็นยูเนียน เซลบูร์น (Selbourne) ข้าหลวงใหญ่อังกฤษได้ชี้ให้เห็นผลของการแบ่งแยกทางเศรษฐกิจและการเมือง เขาเห็นว่า การแก้ปัญหา เช่น เรื่องทางรถไฟและประเพณีอาจกระทำได้ด้วยการทำงานร่วมกัน เขากล่าวว่าความแบ่งแยกกันมีผลกระทบต่อความก้าวหน้าทางเศรษฐกิจ เขาชี้ให้เห็นถึงนโยบายที่มีต่อชาวแอฟริกันและชาวอินเดีย อย่างไรก็ตาม ชาวบัวร์ขัดขวางต่ออนโยบายนี้ในตอนแรก แต่เมื่อพิจารณาถึงปัญหาต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นจากการแบ่งแยกกันจึงได้เต็มใจที่จะรวม

ในเดือนกรกฎาคม ค.ศ. 1908 รัฐสภาของรัฐของคนผิวขาวทั้งหมดตกลงก่อตั้ง National Convention เพื่อวางแผนสำหรับการรวมกันอย่างใกล้ชิด ผู้แทนของแต่ละดินแดน

มาพบกันที่เดอบัน (Durban) ระหว่างวันที่ 12 ตุลาคม ถึงวันที่ 5 พฤศจิกายน ค.ศ. 1908 แล้วย้ายไปสู่เคปทาวน์ นับจากวันที่ 23 พฤศจิกายน ถึงวันที่ 3 กุมภาพันธ์ ค.ศ. 1909 อย่างไรก็ตาม เมื่อการประชุมยุคที่ยังไม่มีรูปแบบที่แน่นอนของการรวมกัน เมื่อถึงปัญหาอันนี้ชาวแอฟริกัน (ชาวบัวร์) อยู่ในฐานะที่สำคัญมากและพอใจระบบการรวมเป็นสหภาพ ขณะที่ชาวอังกฤษพอใจระบบสหพันธรัฐมากกว่า อย่างไรก็ตาม เสียงส่วนใหญ่ในที่ประชุมตัดสินใจใช้ระบบสหภาพตามระบบนี้ รัฐสภาแห่งชาติจะมีอำนาจมาก อาณานิคมจะถูกลดเป็นจังหวัดพร้อมด้วยสภาที่แบ่งแยกของแต่ละแห่ง มีประธานเป็นผู้บริหารซึ่งเลือกโดยรัฐบาลแห่งชาติ ดังนั้น สถาบันที่แตกต่างกันและวิถีชีวิตในรัฐที่แตกต่างกันก็หายไป

นอกจากนั้นการประชุมยังพิจารณาถึงภาษาของชาติและที่ตั้งของเมืองหลวง ภาษาอังกฤษและภาษาดัตช์มีความสำคัญเท่ากันและได้เป็นภาษาทางราชการ ปัญหาเรื่องเมืองหลวงเกือบจะเป็นสาเหตุของความล้มเหลวของการประชุม แต่ในที่สุดก็ตกลงอย่างประนีประนอมว่าเคปทาวน์ในเคปเป็นเมืองหลวงด้านนิติบัญญัติ ปริตอเรียในทรานสวาลเป็นเมืองหลวงด้านการบริหาร และบลูมฟอนไตน์ในออเรนจ์ ฟรีสเตท เป็นเมืองหลวงด้านการศาล¹¹

ปัญหาที่สำคัญที่สุดของการประชุมก็คือสิทธิในการเลือกตั้ง ซึ่งสรุปประเด็นสำคัญได้ว่าคนผิวขาวเท่านั้น ไม่ว่าจะเป็นชาวอังกฤษหรือชาวบัวร์ได้สิทธินี้เต็มที่ ขณะที่คนผิวดำ (ชาวแอฟริกัน) และคนผิวสี (เช่นชาวอินเดีย) ไม่ได้รับสิทธิดังกล่าวในทางปฏิบัติ

การตัดสินใจของที่ประชุมเกี่ยวกับสิทธิในการออกเสียงสะท้อนให้เห็นประวัติศาสตร์ในอดีตของแอฟริกาใต้ ความมั่งคั่งทางเชื้อชาติได้เจริญเติบโตขึ้นราวกับเป็นผลทางเศรษฐกิจและโครงสร้างของสังคม และมีความลึกซึ้งมากจากสงครามพรมแดนหลายครั้ง อังกฤษเคยพยายามทำลายการแบ่งแยกผิวซึ่งการกระทำของอังกฤษเช่นนี้เป็นสาเหตุหนึ่งที่ทำให้พวกบัวร์อพยพครั้งใหญ่ขึ้นไปและก่อตั้งสาธารณรัฐบัวร์บนรากฐานของการแบ่งแยกทางเชื้อชาติอย่างเข้มงวด ในที่ประชุมมีผู้แทนของเคปเพียงเล็กน้อยเท่านั้นที่สนับสนุนสิทธิทางการเมืองที่จำกัดสำหรับพวกที่ไม่ใช่คนผิวขาว ผู้แทนจากรัฐทางเหนือ (ของแอฟริกาใต้) ปฏิเสธที่จะเห็นสิทธิเช่นนั้นแก่คนผิวดำและผิวสี ภายในเคปเองผู้แทนจากพรมแดนด้านตะวันออกก็ยังมีแนวโน้มที่จะเข้าข้างผู้แทนจากทางเหนือ

การปกครองซึ่งอยู่ในอำนาจของคนผิวขาวกลุ่มน้อยมีความมั่นคงมากขึ้นเมื่อชาวแอฟริกันกลายเป็นผู้มีสิทธิทางการเมืองที่กำลังเพิ่มขึ้นและเมื่อแอฟริกาใต้อยู่ภายใต้ความเปลี่ยนแปลงทางเศรษฐกิจ ซึ่งจะทำให้ความตึงเครียดระหว่างผิวสูงขึ้น การตัดสินใจในเรื่องสิทธิดังกล่าวของที่ประชุมไม่เพียงแต่สะท้อนให้เห็นอดีตเท่านั้นแต่ยังสะท้อนให้เห็น

การตัดสินใจต่อรูปแบบของการพัฒนาในอนาคตด้วย ในที่สุดในปี ค.ศ. 1909 รัฐธรรมนูญ ก็ได้รับสัตยาบันโดยรัฐในแอฟริกาใต้ทั้งหมด

ก้าวต่อไปก็คือการขอคำอนุมัติจากรัฐบาลอังกฤษ อย่างไรก็ตาม มีข้าราชการใน อังกฤษที่ขัดขวางต่อรัฐธรรมนูญนี้ จึงเป็นโอกาสให้ชาวแอฟริกันส่งผู้แทนไปอังกฤษด้วย องค์การของชาวแอฟริกันชื่อ African Peoples' Organization พรรคซึ่งเป็นตัวแทนคนผิวสีดำ โดยนักการเมืองผิวสีชื่ออับดุลราห์มัน (Abdurahman) ได้ส่งผู้แทนไปอังกฤษเพื่อขอสิทธิในการออกเสียงเลือกตั้งในเคปและในแอฟริกาใต้ทั้งหมด องค์การทางการเมืองเล็ก ๆ ของ ชาวแอฟริกันรวมตัวกันเพื่อก่อตั้งองค์การซึ่งเป็นที่รู้จักดีว่า South African Native National Conference ซึ่งได้ส่งผู้แทน 2 คน ไปยังลอนดอนเพื่อขอในสิ่งเดียวกับองค์การแรก ในที่สุด ก็มีการนำคำร้องเหล่านี้เสนอต่อรัฐสภาอังกฤษต่อด้านรัฐธรรมนูญและโดยเฉพาะการจัด เตรียมเกี่ยวกับสิทธิในการเลือกตั้ง

กลุ่มชาวแอฟริกันดังกล่าวได้รับการรับฟังด้วยความสงสารเห็นใจจากรัฐบาล ลอนดอน และรัฐบาลเสรีนิยมยอมรับว่าสิทธิในการออกเสียงเลือกตั้งจะไม่เกี่ยวข้องกับ การแบ่งแยกเชื้อชาติ แต่รัฐบาลก็ไม่ต้องการให้เกิดความเปลี่ยนแปลงของการรวมกันของ แอฟริกาใต้ภายใต้ธงอังกฤษ เพราะการเปลี่ยนแปลงในเรื่องสิทธิในการออกเสียงเลือกตั้ง จะทำลายการรวมตัวกัน

ดังนั้น ในที่สุดอังกฤษก็ละทิ้งความรับผิดชอบที่อังกฤษมีมาเป็นเวลานานที่เคยรับรอง ต่อบุคคลผู้มีได้เป็นคนผิวขาวในแอฟริกาใต้¹² ในที่สุดพระราชบัญญัติแอฟริกาใต้ก็ผ่าน อังกฤษถอนความรับผิดชอบทั้งหมดของตนกลับไปจากดินแดนต่าง ๆ ในแอฟริกาใต้คือ บาซูลูแลนด์ สวาซิแลนด์ และเบชัวนาแลนด์ ดินแดนเหล่านี้อาจรวมกับยูเนี่ยน แต่อังกฤษ ย้ำถึงสิทธิของชาวแอฟริกันเหล่านี้ จึงช่วยให้ดินแดนทั้ง 3 เป็นอิสระไม่รวมกับยูเนี่ยน และกลายเป็นรัฐอิสระ

เท่าที่กล่าวมาจะเห็นได้ว่า การเมืองของคนผิวขาวระหว่างช่วงเวลาที่อาวูทันทันสมัย การคมนาคมดี การขนส่งและทรัพยากรทางเศรษฐกิจได้ช่วยวางคนผิวขาวสู่ฐานะที่สำคัญ ในแอฟริกาใต้

การต่อสู้ในอดีตกินเวลานานมากและเป็นการต่อสู้ที่ขมขื่นและสิ้นเปลืองมาก เป็น การต่อสู้เพื่อขยายพรมแดนของเคปออกไป 2-3 ไมล์ แต่ในเวลาของการครอบครองพื้นที่อันกว้างใหญ่กินเวลาเพียงเล็กน้อยและไม่ค่อยมีการต่อสู้ อย่างไรก็ตาม แม้ว่าจะเป็น ความจริงที่ว่าในช่วงเวลาของการครอบครองเป็นการกระทำของคนผิวขาว แต่ความสำคัญ

ของเหตุการณ์ต่าง ๆ ได้มีผลต่อประชาชนชาวแอฟริกาใต้ทั้งหมดและโดยเฉพาะด้านสังคม ซึ่งได้พัฒนาขึ้นในดินแดนนั้น

2. แอฟริกาใต้ภายหลังการรวมเป็นสหภาพ

ตอนก่อนได้กล่าวถึงกำลังทางการเมืองซึ่งนำไปสู่การแผ่กระจายอย่างรวดเร็วและความมั่นคงของการปกครองของคนผิวขาวในแอฟริกาใต้ และกล่าวถึงการรวมกันว่าตั้งอยู่อย่างไรบนรัฐธรรมนูญ ซึ่งสะท้อนให้เห็นความคิดเรื่องเชื้อชาติของผู้ตั้งหลักแหล่งผิวขาวและให้ประโยชน์ทางการเมืองแก่คนผิวขาวที่มีความก้าวหน้ามากกว่า ในเวลาเดียวกันความเปลี่ยนแปลงทางเศรษฐกิจและสังคมใหม่ก็เกิดขึ้นเช่นเดียวกันและสร้างความตึงเครียดใหม่ ความเปลี่ยนแปลงเหล่านี้ได้กำหนดถึงการพัฒนาของแอฟริกาใต้นับตั้งแต่รวมกันเป็นสหภาพ

ที่ดินสำหรับทำไร่ของคนผิวขาว

ดังที่ได้เห็นแล้วว่าระบบการทำไร่ของคนผิวขาวนำมาซึ่งการฉวยโอกาสเข้าครอบครองที่ดินจำนวนมากที่เป็นของชาวแอฟริกัน ดินแดนส่วนใหญ่เกือบทั้งหมดถูกใช้สำหรับการเลี้ยงฝูงสัตว์ซึ่งมีความสำคัญอันดับแรก ส่วนการปลูกข้าวสาลีและข้าวโพดเป็นความสำคัญอันดับรอง ชาวนาผิวขาวถือโอกาสใช้แรงงานที่มีได้เป็นชาวยุโรปเพราะราคาถูก แต่ถึงอย่างไรชาวนาก็ไม่ร่ำรวยมากนักเพราะตลาดสำหรับผลผลิตของพวกเขาจำกัดมาก วิธีการทำไร่โบราณและสภาพพื้นดินอากาศก็ไม่ดีนัก ชาวนายุโรปควบคุมระบบกึ่งฟิวคัลและกึ่งนายทุน บนไร่นาเกือบทั้งหมดมีประชาชนที่ไม่ใช่ยุโรปและครอบครัวเป็นแรงงาน และมีชาวนาผิวขาวพร้อมกับครอบครัว ชาวแอฟริกันมักจะได้รับอนุญาตให้มีพื้นดินเล็ก ๆ สำหรับปลูกพืชผลของตนเองและเลี้ยงสัตว์บางชนิด โดยที่ชาวแอฟริกันเหล่านี้ตอบแทนชาวนาผิวขาวโดยการให้แรงงานและการบริการ คนงานเหล่านี้ได้ค่าจ้างบ้างเล็กน้อยอาจเป็นเงินสดหรือสินค้า ชาวนามีความรับผิดชอบไม่เพียงแต่จ่ายค่าจ้างให้คนงานเท่านั้นแต่ยังต้องดูแลสุขภาพของคนงานอีกด้วย ตัดสินการทะเลาะวิวาทและยุติกรณีพิพาทเกี่ยวกับการจ่ายราคาของเจ้าสาวหรือการไม่ตกลงกันระหว่างสามีและภรรยา ชาวนาผิวขาวเป็นผู้ตัดสินใจว่าคนงานของเขาจะมีการฉลองได้หรือไม่และแทรกแซงได้ถ้ามันรบกวนเขา เขาสามารถลงโทษคนเหล่านั้นโดยการขับไล่ให้ออกไปจากฟาร์มและบุคคลที่สร้างความไม่พอใจให้แก่เขาก็จะถูกตีด้วย

ความสัมพันธ์ดังกล่าวเกี่ยวข้องกับสิ่งสำคัญ 2 ประการของชาวนาผิวขาว กล่าวคือชาวนาจะต้องรักษาสุขภาพของตนว่าเป็นผู้มีอำนาจสูงสุดซึ่งอำนาจอันนี้ไม่อาจถูกถาม

ได้ นับว่าเป็นสิ่งสำคัญมาก ทั้งนี้เพราะเมื่อเทียบกับคนงานผิวดำแล้วพวกนี้มีจำนวนมาก
กว่าหลายเท่า นอกจากนั้นการที่ไรนามีขนาดกว้างใหญ่มาก พวกตั้งหลักแหล่งผิวขาวมัก
จะอยู่โดดเดี่ยวห่างไกลจากพวกผิวขาวด้วยกัน จึงเป็นการยากที่จะได้รับความช่วยเหลือ
โดยเร็วถ้าเกิดการจลาจล สิ่งที่เกี่ยวข้องประการที่ 2 ก็คือ เพื่อกดค่าจ้างให้ต่ำที่สุดเท่าที่
จะทำได้ พวกคนผิวดำไม่พอใจการขาดอิสรภาพเช่นนี้และค่าจ้างที่ต่ำ พวกนี้จึงพอใจจะหา
เลี้ยงตัวเองอย่างมีอิสระ อาจเป็นการทำงานในที่ดินเล็ก ๆ ของตนที่ถูกปล่อยทิ้งไว้ให้ชาว
แอฟริกันหรือโดยงานทำในเมืองก็ตาม ดังนั้น ถ้ามีการแนะนำหรือการพูดถึงความไม่
เท่าเทียมกันระหว่างเชื้อชาติแล้ว จะทำให้ชาวนาผิวขาวไม่พอใจอย่างมาก และโดยเฉพาะ
การชักจูงให้คนงานของเขาจากไรนาของคนผิวขาวไป

ในตอนปลายคริสต์ศตวรรษที่ 19 เคปทาวน์เป็นเมืองแห่งเดียวเท่านั้นในแอฟริกาใต้
ซึ่งสามารถเปรียบเทียบได้กับเมืองใหญ่อื่น ๆ ในยุโรปหรืออเมริกา เมืองอื่น ๆ เช่น เดอร์
บัน พอร์ตเอลิซาเบธ อิสต์ลอนดอน ยังเป็นเมืองที่เล็กกว่ามาก ส่วนเมืองอื่น ๆ อีก 2-3
แห่ง เช่น เกรแฮมส์ทาวน์ในเคปภาคตะวันออก บลูมฟอนไตน์ในออเรนจ์ ฟรี สเตท ปรีตอเรีย
ในทรานสวาล เป็นเพียงศูนย์กลางด้านการปกครองเท่านั้น นอกจากนั้นก็มีหมู่บ้านเล็ก ๆ
จำนวนมากมาย ศูนย์กลางในเมือง นอกจากทำเรือแล้วก็เป็นศูนย์กลางด้านการปกครอง
และการค้าทำ ๆ กับศูนย์กลางของการตลาดสำหรับผลิตผลจากไรนา เมืองเล็กมักเป็นศูนย์
กลางทางศาสนาและการศึกษาด้วย พื้นที่ในเมืองเป็นที่อยู่ที่แยกจากกันระหว่างคนผิวขาว
และคนที่มิใช่ผิวขาว แต่ในส่วนของคนผิวขาวบางที่ก็มีพ่อค้าชาวอินเดียที่ร่ำรวยบางคน
และช่างฝีมือผิวสีมีร้านค้าและบ้านด้วย ชาวแอฟริกันซึ่งเป็นชนกลุ่มใหญ่กว่าอาศัยอยู่ใน
กระท่อมที่แยกจากกัน ที่ตั้งของคนผิวดำเหล่านี้มักจะเคลื่อนย้ายอยู่บ่อย ๆ แล้วแต่ว่าคน
ผิวขาวต้องการที่ดินนั้น ๆ หรือไม่ พวกที่เป็นกรรมกรเข้ามาทำงานในเมืองเพียงชั่วระยะ
เวลาหนึ่งเพื่อหาเงินและตั้งใจกลับบ้านทันทีที่พวกเขาได้เงินพอ ในตอนแรกพวกนี้มักจาก
ครอบครัวมาทำงานในเมืองคนเดียวครั้งมีเงินพอจึงกลับไปรับครอบครัวมาหาที่อยู่ในเมือง
ด้วย ชาวแอฟริกันพอใจกับการทำงานในเมืองมากกว่าการทำงานเกษตรกรรม เนื่องจาก
พวกนี้ชอบอิสรภาพในที่ตั้งหลักแหล่งในเมืองมากกว่าในไรนา ชีวิตชาวเมืองมีความกระตือ-
รือร้อนและค่าจ้างก็สูงกว่าด้วย

ยังมีพื้นที่ที่ถูกยึดครองโดยชาวแอฟริกันที่รู้จักกันในนามว่า “รีเซิร์ฟ” (reserve)
และยังคงมีอยู่จนทุกวันนี้¹³ รีเซิร์ฟที่ใหญ่ที่สุดคือที่อยู่ในทรานสไก (Transkei) ซึ่งถูกยึด
ครองโดยพวกโกชาเทมบู และปอนโด ดินแดนที่ใหญ่อีกแห่งหนึ่งอยู่ในซุซุแลนด์และใน

ทรานสวาล รีเซิร์ฟเหล่านี้ผูกพันกับสภาพทางด้านเศรษฐกิจและภูมิศาสตร์ แต่ทางด้าน การเมืองไม่ขึ้นกับสภาพ ดินแดนเหล่านี้แห้งแล้งและยากจน ดังนั้น ประชาชนจึงถูก บังคับให้ออกจากรีเซิร์ฟและเข้าไปทำงานในเหมืองของคนผิวขาวเท่ากับเป็นการสนับสนุน ผลประโยชน์ของคนผิวขาวโดยการเก็บภาษีจากคนผิวดำเหล่านี้

การพัฒนาด้านอุตสาหกรรม

การค้นพบเพชรทำให้เกิดความจำเป็นในการใช้แรงงานเป็นจำนวนมากซึ่งต้อง ไม่ใช่แรงงานชาวยุโรป และเมื่อมีการค้นพบทองคำก็ยิ่งเป็นสิ่งดึงดูดใจแก่คนผิวดำที่จะ มารับจ้างเป็นกรรมกรการก่อสร้างทางรถไฟและการค้าที่มีชีวิตชีวาได้เปิดโอกาสให้แก่ บุคคลเหล่านั้น มีความต้องการกรรมกรทั้งที่มีความชำนาญและไม่ชำนาญเพื่อทำงานใน เหมืองทองคำ กรรมกรที่มีความชำนาญมักเป็นผู้มีความรู้เดินทางมาจากอังกฤษและโพ้น ทะเลส่วนพวกหลังก็หาได้ง่ายจากชาวพื้นเมือง ภายหลังจากสงครามบัวร์ได้มีกรรมกรชาวจีน เดินทางเข้ามาเป็นครั้งแรก

การแบ่งทางเชื้อชาติเริ่มเห็นชัดตั้งแต่ตอนที่คนผิวดำออกจากหมู่บ้านเพื่อเข้ามา ทำงานทำในเมืองโดยที่ไม่มีความชำนาญใด ๆ ขณะเดียวกันพวกคนผิวขาวก็เกรงว่าเมื่อ คนผิวดำเข้ามาทำงานในเมืองทองคำวันเข้าก็อาจจะเรียนรู้และมีความชำนาญมาก ขึ้น ซึ่งอาจทำให้การแบ่งแยกผิวล้มเหลวลง อย่างไรก็ตาม เจ้าของเหมืองพอใจที่จะจ้าง ชาวพื้นเมืองเพราะจ่ายค่าจ้างถูกและถ้าคนงานทำงานอย่างมีประสิทธิภาพก็เป็นประโยชน์ แก่เจ้าของเหมืองโดยปราศจากการแยกผิว แต่ลักษณะเช่นนี้จะขัดแย้งกับโครงสร้างตาม ประเพณีของสังคมแอฟริกาใต้

แม้แต่ก่อนที่จะเป็นสหภาพ คนผิวขาวบางคนในแรนด์ (Rand) ซึ่งเป็นบริเวณที่ เป็นเหมืองทองคำรอบ ๆ เมืองโจฮันเนสเบิร์ก ได้ตระหนักว่าจะต้องหาวิธีป้องกันมิให้ ชาวแอฟริกันมีความชำนาญในการทำงานของคนผิวขาว แต่ผู้จัดการเหมืองผู้หนึ่งมีความคิด ว่าแรงงานที่เป็นคนผิวขาวนั้นมีประสิทธิภาพสู้แรงงานที่เป็นคนผิวดำไม่ได้ อีกทั้งค่าจ้าง ก็แพงกว่า เจ้าของเหมืองจึงมักไม่ค่อยสนับสนุนแรงงานที่เป็นคนผิวขาว

ขณะที่ความมีชีวิตชีวาทางเศรษฐกิจเพิ่มขึ้น การแข่งขันกันบนไร่นาก็เพิ่มมากขึ้น มีชาวนาบัวร์จำนวนไม่น้อยที่ไม่ประสบความสำเร็จบางคนได้รับความเสียหายเนื่องจาก ภัยสงคราม ในขณะที่รวมกันเป็นสหภาพแอฟริกาใต้ทั้งหมดอยู่ภายใต้การปกครองของ คนผิวขาว มีการกำหนดพื้นที่อยู่อาศัยของคนผิวขาวและคนผิวดำ ไร่นาก็ถูกแบ่งด้วย ชาวนา บัวร์ที่ครอบครองพื้นที่เล็ก ๆ ประสบความล้มเหลวในการทำไร่จึงมักจะอพยพเข้าสู่เมือง

แต่คนผิวขาวเหล่านี้ไม่มีความชำนาญทางอุตสาหกรรมจึงมักอยู่ในฐานะที่ลำบาก และอีกประการหนึ่งคนผิวขาวเหล่านี้ (ชาวนาบัวร์) เจริญเติบโตขึ้นในโครงสร้างทางสังคมที่เข้มงวดในเรื่องเชื้อชาติคือคิดอยู่เสมอว่าคนผิวขาวจะต้องเป็นนาย พวกเขาจะต่อสู้เพื่อรักษามาตรฐานการดำรงชีวิตที่เหนือกว่าและสูงกว่า ดังนั้น พวกเขาจึงยืนยันว่างานที่สำคัญและได้ค่าจ้างสูงโดยเฉพาะงานในเมืองต้องได้รับการสงวนไว้สำหรับคนผิวขาวเท่านั้น แต่เจ้าของเมืองซึ่งมักเป็นชาวอังกฤษขัดขวางนโยบายดังกล่าว¹⁴ ดังนั้น สงครามตามพรหมแดนใหม่จึงเริ่มขึ้น เป็นการต่อสู้ระหว่างคนผิวขาวซึ่งต้องการรักษาอำนาจความเหนือกว่าของตนไว้กับคนผิวดำซึ่งเป็นเจ้าของประเทศ การต่อสู้อันนี้ได้ควบคุมประวัติศาสตร์แอฟริกาได้มาจนทุกวันนี้

ดั้งเดิมของพรรคชาตินิยม

ภายหลังจากการรวมเป็นสหภาพแอฟริกาได้แล้ว พรรคการเมืองต่าง ๆ ของคนผิวขาวในแต่ละรัฐ อันได้แก่พรรค Het Volk Party ของทรานสวาล Orangia Unie Party ของออเรนจ์ ฟรี สเตท และ South Africa Party ของเคป ได้มารวมกันเป็นพรรคเดียวชื่อ South Africa Party ผู้นำพรรคเป็นทหารผ่านศึกชื่อโบธา (Botha) และ สมิทส์ (Smuts) แห่งทรานสวาล และเฮิร์ตซอก (Hertzog) อย่างไรก็ตาม นับจากเริ่มต้นพรรคชาตินิยมก็ประกอบไปด้วยบุคคลที่เป็นศัตรูกัน

โบธาและสมิทส์เป็นชาวนาบัวร์ที่มีความคิดกว้างและไม่เกลียดชังอย่างรุนแรงต่อวัฒนธรรมของอังกฤษและชาวอังกฤษ พวกเขาขอรวมกับเคปเพื่อว่าชาวแอฟริกาได้อย่างพวกเขาซึ่งเป็นคนผิวขาวจะมีมืออิสระในการจัดกิจการของตนเอง พวกเขาหวังจะรวมคนผิวขาวทั้ง 2 กลุ่มให้เป็นอันหนึ่งอันเดียวกัน ซึ่งเป็นความคิดเหมือนกับเซซิล ไรดส์ แต่สมาชิกที่อยู่ในพรรคมีความทรงจำที่ขมขื่นต่อสงครามในอดีตจึงมิได้มีส่วนร่วมในความคิดนี้แต่ยังมีความกลัวว่าภาษาและวัฒนธรรมของชาวนาบัวร์จะถูกกลืนโดยภาษาและวัฒนธรรมอังกฤษ พวกเขาหวังว่าสักวันหนึ่งสาธารณรัฐบัวร์จะต้องกลับมาอีกครั้งหนึ่งและเน้นนโยบายด้านการศึกษา เฮิร์ตซอกและพรรคพวกเชื่อว่าถ้าเด็ก ๆ ชาวแอฟริกันได้รับการศึกษาพวกเขาก็จะได้รับความสนับสนุนอย่างกว้างขวางโดยเฉพาะอย่างยิ่งในบริเวณนอกเมือง

ความตึงเครียดภายในพรรคเลวร้ายมากขึ้นทุกปี ใน ค.ศ. 1912 เฮิร์ตซอกเรียกร้องให้คนผิวขาวทั้ง 2 กลุ่มมีการพัฒนาที่แยกจากกันและกล่าวว่าชาวแอฟริกันที่แท้เท่านั้นควรอยู่ในอำนาจ อย่างไรก็ตาม โบธา ซึ่งไม่ได้มีความคิดแบบเดียวกับเฮิร์ตซอก โกรธมาก

จึงขับไล่เฮิร์ตชอกออกจากคณะ ในปีต่อมาเฮิร์ตชอกและพรรคพวกได้ก่อตั้ง Nationalist Party เพื่อขัดขวางโบธา

สงครามโลกครั้งที่ 1

ในเวลาเพียง 4 ปี ภายหลังจากการรวมเป็นสหภาพแอฟริกาใต้ สงครามโลกครั้งที่ 1 ก็เกิดขึ้น แอฟริกาใต้ต้องตัดสินใจว่าจะเข้าข้างฝ่ายอังกฤษหรือเยอรมนี โบธาและสมิทส์เตรียมนำแอฟริกาใต้โจมตีอาณานิคมของเยอรมนีคือแอฟริกาตะวันตกเฉียงใต้ แต่การกระทำเช่นนั้นทำให้เกิดความไม่พอใจในหมู่ชาวแอฟริกัน บางคนคิดว่าอังกฤษยังคงเป็นศัตรู เยอรมนีได้สนับสนุนสาธารณรัฐบัวร์และมีอาสาสมัครชาวเยอรมันได้ต่อสู้เคียงข้างชาวบัวร์ระหว่างสงครามของพวกเขากับชาวอังกฤษ ในที่สุดก็เกิดการกบฏแต่ก็ถูกปราบ โบธาส่งกองทหารแอฟริกาใต้ไปบุกรุกและยึดแอฟริกาตะวันตกเฉียงใต้ของเยอรมนี กองทหารแอฟริกาใต้ก็มีส่วนร่วมในการต่อสู้ที่ประสบความสำเร็จต่อต้านแอฟริกาตะวันออกของเยอรมนีและต่อสู้ในยุโรปด้วย ในระหว่างสงครามคนผิวขาวและคนผิวดำต่อสู้ร่วมกัน อย่างไรก็ตาม การที่ชาวแอฟริกันเดินทางไปยังต่างประเทศและพบสังคมที่ไม่มี การแบ่งเชื้อชาติได้กระตุ้นคนผิวดำเหล่านั้นให้เกิดความรู้สึกชาตินิยมขึ้น

ส่วนการกบฏของชาวบัวร์ในแอฟริกาใต้แม้ว่าจะถูกปราบ แต่ก็ยังเป็นเครื่องหมายแสดงให้เห็นความไม่พอใจในนโยบายของโบธาและสมิทส์ที่เข้าข้างฝ่ายอังกฤษ ความรู้สึกเช่นนี้แสดงออกโดยพรรค Nationalist Party ซึ่งได้เจริญเติบโตมากขึ้นในต่างจังหวัด ชาวบัวร์เหล่านั้นยังคงเป็นศัตรูอย่างแรงกับชาวอังกฤษและได้ยื่นคำร้องต่อสันนิบาตชาติเพื่อขอให้ช่วยจัดตั้งสาธารณรัฐบัวร์ทั้ง 3 ใหม่อีกครั้งหนึ่ง

การสิ้นสุดของสงครามโลกแสดงให้เห็นโดยยุคของความรุ่งเรืองทางเศรษฐกิจของแอฟริกาใต้ซึ่งปิดบังความตึงเครียดภายใน แต่ในไม่ช้าความรุ่งเรืองก็ติดตามมาด้วยความตกต่ำทางเศรษฐกิจของโลกราคาทองคำตก ตลาดสินค้าออกน้อยลง นักธุรกิจจำนวนมากกลายเป็นคนล้มละลาย ชาวนาถูกบังคับให้เข้าไปหางานทำในเมือง การที่เศรษฐกิจของโลกตกต่ำได้บังคับนายทุนให้จัดระเบียบงานของพวกเขาเพื่อลดราคาสินค้าและป้องกันการปิดเหมืองบางแห่ง แต่อุปสรรคระหว่างคนต่างผิวทำให้คนผิวขาวและคนผิวดำจะทำงานแบบเดียวกันไม่ได้ และไม่นานนักภายหลังสงครามองค์การแรงงานของคนผิวดำในโจฮันเนสเบิร์กได้บังคับเจ้าของเหมืองให้ตกลงต่อการรักษาความแตกต่างระหว่างผิวไว้

ชาวแอฟริกันจำนวนมากต้องทำงานโดยได้รับค่าจ้างที่ต่ำกว่ามาก ดังนั้นพวกเจ้าของเหมืองภายใต้ Chamber of Mines จึงตัดสินใจที่จะไม่ปฏิบัติตามข้อตกลงที่จะให้รักษาความ

แตกต่างระหว่างผิว เท่ากับเป็นการสร้างความผิดหวังให้คนผิวขาวชาวบัวร์ จึงเกิดการจลาจลหลายครั้งและใน ค.ศ. 1922 คนงานผิวขาวในแรนด์ก็ก่อการกบฏและยึดโจฮันเนสเบิร์กได้ 2-3 วัน สมัทส์ส่งกองทัพเข้าไปโดยเร็วและการกบฏก็ถูกปราบ

การกบฏครั้งนี้เป็นเหตุการณ์ที่สำคัญในประวัติศาสตร์แอฟริกาใต้เพราะทำให้เกิดการต่อสู้ของคนงานผิวขาวเพื่อปกป้องสิทธิของพวกเขาเองและรักษาระดับอันสูงส่งของเขาเหนือคนผิวดำ คนงานผิวขาวจึงหันกลับไปสู่วิธีทางการเมืองเพื่อให้จุดมุ่งหมายของเขาประสบความสำเร็จและได้ก่อตั้งพรรคกรรมกรขึ้น วิกฤตการณ์ทางเศรษฐกิจได้ทำให้เกิดความสัมพันธ์ระหว่างชาวนาผิวขาวและคนงานผิวขาว และดังนั้นพรรคกรรมกรจึงได้ร่วมมือกับพรรคชาตินิยม เพื่อต่อสู้ต่อการเลือกตั้งที่กำลังจะมาถึง

กำลังทางการเมืองของพันธมิตรใหม่นี้ได้รับการพิสูจน์ใน ค.ศ. 1924 โดยได้ชัยชนะเสียงข้างมากในการเลือกตั้งและสามารถก่อตั้งรัฐบาล ดังนั้นนโยบายเดิมซึ่งแอฟริกาใต้ดำเนินมาจึงกลับไปสู่นโยบายของพันธมิตรใหม่ นโยบายที่สำคัญของรัฐบาลใหม่ก็คือการกำจัดความยากจนที่กำลังเพิ่มมากขึ้นของประชาชนผิวขาว เนื่องจากการแบ่งแยกผิวตามประเพณีในสังคมทำให้คนผิวขาวไม่สามารถทำงานในเมืองร่วมกับคนผิวดำได้และจำนวนงานที่อาศัยความชำนาญเฉพาะก็มีจำกัด นอกจากนั้นคนผิวขาวที่อยู่นอกเมืองก็ไม่มีควมชำนาญ ได้รับการศึกษาดำและไม่คุ้นเคยกับสิ่งแวดล้อมในเมือง ชาวแอฟริกันได้รับความกระทบกระเทือนที่สุด พวกเขาหัวเก่ามากและได้รับการศึกษาน้อยเกี่ยวกับชุมชนทำไร่ในภาษาได้ตัดพวกเขาออกจากการเข้าถึงการศึกษาและความก้าวหน้าทางเทคนิคในโลกส่วนใหญ่ ดังนั้นพวกเขาจึงมีความสามารถน้อยในการรับเอาวิธีการทำไร่แบบใหม่และเมื่ออยู่ในเมืองก็ถูกควบคุมโดยกลุ่มภาษาและวัฒนธรรมต่างชาติ (อังกฤษ) ชาวแอฟริกันเริ่มพิจารณาตัวเองว่าเป็นผู้ถูกขบไล่ออกจากหมู่คณะในประเทศของเขาเอง และสิ่งนี้เองที่ก่อให้เกิดวิญญานชาตินิยมที่ดุร้ายและมีจุดมุ่งหมายที่จะใช้อำนาจทางการเมืองเพื่อสร้างความปลอดภัยให้ตนเองจากสภาพเศรษฐกิจ

รัฐบาลใหม่สามารถแก้ปัญหาเรื่องการทำงานของคนผิวขาวในเมืองได้โดยการเพิ่มขนาดของงานและสนับสนุนคนผิวขาวในงานนั้น มีการดำเนินนโยบายที่เข้มแข็งเกี่ยวกับอุตสาหกรรม การปฏิวัติอุตสาหกรรมครั้งที่ 2 ของแอฟริกาใต้เริ่มขึ้นพร้อมกับการเริ่มอุตสาหกรรมเหล็กแห่งชาติที่เวร์นิงิง แต่อุตสาหกรรมส่วนตัวก็ยังคงเป็นนโยบายที่จะปกป้องอุตสาหกรรมของประเทศโดยการตั้งภาษีบนสินค้านำเข้า รัฐบาลสนับสนุนนโยบายป้องกันคนผิวขาวจากการแข่งขันของคนผิวดำและบ่อยครั้งที่คนผิวดำถูกขบไล่อ

ออกจากราชการเพื่อให้งานนั้นแก่คนผิวขาวที่ยากจน เช่น งานการสร้างทางรถไฟ นโยบาย เช่นนี้มีจุดประสงค์เพื่อให้ชาวแอฟริกันอยู่ในที่จำกัดเท่าที่จะเป็นไปได้คือให้อยู่เฉพาะในพื้นที่ที่สงวนไว้สำหรับคนผิวดำ หรือที่เรียกว่า “รีเซิร์ฟ” เป็นการจำกัดการอพยพของชาวแอฟริกันเข้าสู่เมือง เพื่อลดล้างสิทธิในการออกเสียงเลือกตั้งของชาวแอฟริกันในเคป

นโยบายประการสุดท้ายเกี่ยวข้องกับการเปลี่ยนแปลงตัวบทในรัฐธรรมนูญ แต่รัฐบาลไม่สามารถได้รับเสียง 2 ใน 3 จากรัฐสภา ใน ค.ศ. 1929 มีการเลือกตั้งทั่วไป อย่างไรก็ตามได้มีการเปลี่ยนแปลงบางอย่างเกิดขึ้นในพรรคกรรมกร กล่าวคือ ผู้นำบางคนของพรรคได้รับอิทธิพลความคิดแบบสังคมนิยมกำลังเริ่มพิจารณาพวกที่มีเชื้อชาวยุโรปว่ามีได้เป็นกลุ่มที่แตกแยกต่างหากแต่เป็นเหยื่อของการกอบโกยผลประโยชน์ของนายทุน แต่ผู้ออกเสียงผิวขาวส่วนใหญ่ไม่ได้คิดเช่นนั้น ดังนั้นพรรคกรรมกรจึงพ่ายแพ้ในการเลือกตั้ง

ใน ค.ศ. 1930 ได้เกิดการจลาจลขึ้นที่วอลด์สตรีท ความมีชื่อเสียงของนักศึกษาตินิยมมิได้เพิ่มขึ้น พวกเขาจึงไม่สามารถที่จะได้รับ 2 ใน 3 ของเสียงส่วนใหญ่เพื่อลดล้างสิทธิของผู้ออกเสียงชาวแอฟริกัน ดังนั้นพวกเขาจึงคิดถึงความร่วมมือกับพรรคชาห์แอฟริกา พรรคทั้ง 2 มิได้มีนโยบายที่แยกจากกันเด็ดขาด พรรคชาห์แอฟริกาแม้ว่าจะมีนโยบายที่เสรีกว่าแต่ก็สนับสนุนความคิดที่ว่าคนผิวขาวย่อมเหนือกว่าคนผิวดำ ดังนั้นใน ค.ศ. 1934 พรรคทั้ง 2 ก็รวมตัวกันเป็นพรรคยูไนเต็ด (United Party) เฮิร์ตซอกซึ่งดำรงตำแหน่งนายกรัฐมนตรีอยู่จึงประสบความสำเร็จในการกำจัดผู้ออกเสียงชาวแอฟริกันจากการลงคะแนนในเดือนเมษายน ค.ศ. 1936 ได้มีพระราชบัญญัติ Native Representation Act เพื่อขจัดผู้ออกเสียงชาวแอฟริกันออกจากทะเบียนและให้มีตัวแทนผลประโยชน์ของชาวแอฟริกันซึ่งเป็นคนผิวขาวแทน

อย่างไรก็ตามการรวมกันของพรรคทั้ง 2 ดังกล่าว ไม่เป็นที่ยอมรับของกลุ่มชาตินิยมแอฟริกัน ซึ่งมีผู้นำคือ ดี.เอฟ.มาลัน (D.F.Malan) ในเดือนกรกฎาคม ค.ศ. 1934 มาลันและพรรคพวกได้ก่อตั้งพรรคการเมืองชื่อ Purified Nationalist Party ซึ่งเป็นที่รู้จักอย่างกว้างขวางกว่า Nationalist Party เมื่อต้นปี 1918 ชาวแอฟริกันหัวรุนแรงได้ก่อตั้งสมาคมลับซึ่งเป็นที่รู้จักว่า บรอดเดอร์บอนด์ (Broederbond : Brotherhood)¹⁵ ซึ่งมีวัตถุประสงค์ในการต่อสู้เพื่อภาษาและวัฒนธรรมแอฟริกัน โดยจะแทรกซึมและแทนที่ตำแหน่งที่มีอิทธิพลทั้งหมดภายในประเทศ มาลันได้รับความสนับสนุนจากสมาคมลับนี้ซึ่งเจริญเติบโตและมีอำนาจ

การมีอำนาจของนาซีเยอรมันและความตึงเครียดในยุโรปก่อให้เกิดความหวุ่นไหวในจิตใจของคนผิวขาวในแอฟริกาใต้ พวกเขาเข้าข้างฝ่ายเยอรมนีและเกลียดอังกฤษ ลัทธินาซีจึงมีอิทธิพลต่อลัทธินิยมแอฟริกันอย่างรุนแรงและทำให้ชาวแอฟริกันเข้มแข็งมาก ใน ค.ศ. 1938 องค์การทางชาตินิยมองค์การใหม่ของชาวแอฟริกันได้รับการก่อตั้งขึ้น 2 องค์การ ได้แก่ Reddingdaadsbond เป็นองค์การทางเศรษฐกิจมีวัตถุประสงค์เพื่อชนะตำแหน่งฐานะสำหรับชาวแอฟริกันในการเป็นเจ้าของและควบคุมอุตสาหกรรม ส่วนอีกองค์การหนึ่งชื่อ Ossewabrandwag เป็นองค์การทางทหารมีลักษณะกึ่งลับ มีจุดประสงค์เพื่อชัยชนะเหนืออำนาจทางการเมืองสำหรับชาวแอฟริกันอย่างแท้จริง องค์การหลังนี้ได้รับอิทธิพลอย่างมากจากความคิดและวิธีการแบบนาซี แต่อย่างไรก็ตามการที่ฮิตเลอร์มีอำนาจขึ้นมาและต้องการยึดอาณานิคมของตนในแอฟริกากลับคืนมาเท่ากับเป็นการข่มขู่โดยตรงต่อแอฟริกาใต้ ซึ่งได้ยึดอาณานิคมแอฟริกาตะวันตกเฉียงใต้ของเยอรมนีมาเป็นของตน ดังนั้นทั้ง ๆ ที่นักชาตินิยมแอฟริกันได้รับอิทธิพลด้านปรัชญาแบบนาซีแต่ก็เริ่มสนับสนุนอังกฤษเพื่อต่อต้านเยอรมนี

สงครามโลกครั้งที่ 2

ใน ค.ศ. 1939 เมื่อเกิดสงครามโลกครั้งที่ 2 รัฐบาลแอฟริกาใต้มีความแตกแยกอย่างมาก เฮิร์ตซอกและสมาชิกจำนวนมากของพรรค Nationalist Party พรรคเก่า พอใจนโยบายของความเป็นกลางและได้รับความสนับสนุนจาก Purified Nationalists ขณะที่สมัทส์ได้รับความสนับสนุนจากสมาชิกผู้พูดภาษาอังกฤษและชาวแอฟริกันชั้นกลางต้องการร่วมมือกับฝ่ายอังกฤษ แต่สมัทส์ได้รับความสนับสนุนจากกลุ่มชนที่ไม่ใหญ่นัก เฮิร์ตซอกลาออกจากตำแหน่งนายกรัฐมนตรีเพื่อเปิดหนทางให้แก่สมัทส์ และได้ร่วมมือกับพรรคพวกเพื่อขัดขวางสงครามหนึ่งในบรรดาพรรคพวกของเฮิร์ตซอก ได้แก่ ออสวาลด์ ปีโรว์ (Oswald Pirow) ซึ่งเป็นรัฐมนตรีกลาโหมคนก่อนและได้ก่อตั้งองค์การหนึ่งชื่อ New Order โดยมีวัตถุประสงค์ต่อสู้เพื่อสาธารณรัฐแอฟริกันโดยเข้าข้างฝ่ายนาซี

ในระหว่างสงครามกองทัพแอฟริกาใต้ต่อสู้ในแนวรบหลายด้าน สงครามก่อให้เกิดการเปลี่ยนแปลงเล็กน้อยในท่าทีของรัฐบาลต่อนโยบายเชื้อชาติและเพื่อรักษาปริมาณการผลิต จึงทำให้เส้นกั้นระหว่างผิวทางอุตสาหกรรมเปลี่ยนแปลงไป ในระหว่างสงครามคนผิวขาวและคนผิวดำร่วมกันต่อสู้ ถึงแม้ว่าคนผิวดำจะไม่ได้รับอนุญาตให้ใช้อาวุธก็ตาม แต่ก็อยู่ในฐานะอันตรายเหมือนกัน เมื่อญี่ปุ่นข่มขู่ที่จะยึดมาดากัสการ์ซึ่งเป็นฐานสำคัญสำหรับโจมตีแอฟริกาใต้ สมัทส์จึงคิดจะให้อาวุธแก่คนผิวดำในการต่อต้านญี่ปุ่น ในบรรยา-

กาศเช่นนี้ ฮอฟเมเยอร์ (Hofmeyer) ได้เป็นนายกรัฐมนตรีและมีมาตรการปรับปรุงสภาพสังคมสำหรับคนผิวดำ แต่ในขณะเดียวกันก็มีการขีดขวางจากนักชาตินิยมแอฟริกันผู้รับเอาหลักของนาซีไว้มากมาย และในระหว่างนี้พวกเขารวบรวมความคิดทางเชื้อชาติในรูปแบบของปรัชญาทางการเมืองที่เรียกว่า อะพาร์เทด (Apartheid)¹⁶

เมื่อสงครามสิ้นสุดลง สมัทส์และพรรคของเขาอยู่ในฐานะมีอำนาจได้รับความสนับสนุนจากชนกลุ่มใหญ่ และการเลือกตั้งครั้งต่อไปจะมีขึ้นใน ค.ศ. 1948 ชัยชนะของฝ่ายสัมพันธมิตรย่อมเพิ่มสิทธิให้แก่สมัทส์และลดเกียรติของผู้เป็นศัตรู ดังนั้นจึงเห็นได้ชัดว่าพรรคยูไนเต็ดสนับสนุนอำนาจทางการเมืองเพื่ออนาคตที่มองเห็นได้ อย่างไรก็ตามการกระทำของรัฐบาลก็สร้างความไม่พอใจให้แก่คนผิวขาวอย่างมาก แต่รัฐบาลก็ยังมิได้ทำอะไรที่จะรักษาความสนับสนุนของประชาชน

เรื่องสำคัญที่สุดของการเลือกตั้ง ค.ศ. 1948 ก็คือนโยบายเรื่องเชื้อชาติ พรรคยูไนเต็ดแบ่งออกเป็น 3 พวก พวกแรกเป็นฝ่ายเสรีนำโดยฮอฟเมเยอร์ผู้ไม่ต้องการให้มีการแบ่งแยกพวกที่ 2 คือฝ่ายนักชาตินิยมหัวรุนแรง พวกที่ 3 คือสมัทส์มีลักษณะแนวโน้มไปทางเสรีแต่ไม่สามารถหลอกลวงตนเองเกี่ยวกับเรื่องเชื้อชาติได้

ฝ่ายนักชาตินิยมเป็นผู้สนับสนุนทฤษฎีอะพาร์เทดซึ่งดำเนินงานโดยนักคิดชาวแอฟริกันที่มีจำนวนมากที่เป็นอาจารย์มหาวิทยาลัยระหว่างช่วงสงคราม ทฤษฎีนี้เป็นการรวมกันของหลักต่าง ๆ คือความคิดของคนผิวขาวชาวแอฟริกาใต้ ความคิดแบบเชื้อชาติของนาซี คริสเตียนแบบคาลวานิสต์และความแท้จริง อะพาร์เทดหมายถึงการแบ่งแยกตามทฤษฎีแล้วทุก ๆ เชื้อชาติมีลักษณะที่เป็นตัวของตัวเองและมีความแตกต่างทางวัฒนธรรม โชคชะตาของแต่ละเชื้อชาติถูกกำหนดโดยพระเจ้า ดังนั้นการติดต่อกันทางเชื้อชาติหรือการรวมกันจะทำให้เชื้อชาติของแต่ละคนมีหมองและเท่ากับเป็นการแทรกแซงแผนการของพระเจ้า ดังนั้นคนแต่ละเชื้อชาติควรจะพัฒนาไปตามทางของตนซึ่งจะเป็นเส้นทางขนานที่ไม่มีวันได้พบกัน ผู้สนับสนุนอะพาร์เทดมักสับสนเกี่ยวกับคำว่าเชื้อชาติ บางทีพวกเขาคิดถึงชาวยุโรป ชาวแอฟริกัน พวกผิวสี และชาวอินเดีว่าเป็นตัวแทนเชื้อชาติที่แตกต่างกัน ขณะที่คนอื่น ๆ ก็พิจารณาเผ่าแอฟริกันแต่ละเผ่าก็ยังมีเชื้อชาติแตกต่างกัน ในขณะเดียวกันก็มีคนคิดถึงคนผิวขาวในแอฟริกาใต้ทั้งหมดว่าเป็นเชื้อชาติหนึ่ง แต่บางคนก็คิดว่าพวกผิวขาวในแอฟริกาใต้มี 2 พวกที่แยกจากกันคืออังกฤษพวกหนึ่งและแอฟริกัน (บัวร์) อีกพวกหนึ่ง

รูปที่ 18 ภาพทางเดินแบ่งแยกระหว่างคนผิวดำและคนผิวขาวในแอฟริกาใต้
Ibid., P.250.